Statens Institut for Folkesundhed

Druknedødsfald i Danmark

2001-2018 – og udviklingen 1970-2018

Sanne Pagh Møller
Bjarne Laursen

SDU

TrygFonden

Druknedødsfald i Danmark 2001-2018

Sanne Pagh Møller og Bjarne Laursen

Copyright © 2020
Statens Institut for Folkesundhed
Syddansk Universitet

Gengivelse af uddrag, herunder figurer og tabeller,
er tilladt mod tydelig kildeangivelse.

Elektronisk udgave: ISBN 978-87-7899-509-4

Statens Institut for Folkesundhed
Studiestræde 6
1455 København K
www.sdu.dk/sif

Finansieret af
TrygFonden smba (Tryghedsgruppen smba)
Hummeltoftevej 49
2800 Kgs. Lyngby
info@TrygFonden.dk
www.TrygFonden.dk

Rapporten kan downloades fra
www.TrygFonden.dk
www.sdu.dk/sif

Forord

Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet har på foranledning af TrygFonden og Dansk Svømmeunion udarbejdet denne rapport, der præsenterer analyser af omfanget og årsagerne til druknedød som følge af ulykke, selvmord og drab. Fokus er på drukneulykker. Rapporten er en opfølgning på de tidligere "druknerapporter", der er udkommet årligt siden 2009.

De årlige druknerapporter består dels af en basisstatistik med årligt opdaterede tabeller og figurer, dels af udvalgte temaer, der veksler fra år til år.

Rapportens tal og analyser er primært baseret på data fra dødsattester, hvor dødsårsagen er angivet som drukning. Dødsattester er den mest komplette kilde i Danmark mht. oplysninger om druknedødsfald. Derudover suppleres med andre kilder, herunder presseklip om drukneulykker indsamlet af TrygFonden, rapporter over redningsaktioner i danske farvande og avisartikler indsamlet af Søsportens Sikkerhedsråd samt data fra Rådet for Større Badesikkerhed. Information om danskere druknet i udlandet er indhentet fra SOS International og fra presseklip. Rapporten omfatter kun perioden til og med 2018, da indhentningen af dødsattester tager tid og først er afsluttet ca. et år efter slutningen af et kalenderår.

Sanne Pagh Møller (akademisk medarbejder, cand.scient.san.publ.) og Bjarne Laursen (seniorforsker, cand.scient., ph.d.), Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, har gennemført analyserne og udarbejdet rapporten.

Tak til Søsportens Sikkerhedsråd for at stille oplysninger til rådighed, til Sundhedsdatastyrelsen for at levere dødsattester og sygehusregistreringer, til Rådet for Større Badesikkerhed for at stille deres registreringer til rådighed, til SOS international for deres opgørelse af drukneulykker i udlandet.

Rapporten er finansieret af TrygFonden, som også har bidraget med data og sparring.

København, 29. juni 2020

Morten Grønbæk
Direktør
Statens Institut for Folkesundhed,
Syddansk Universitet

Rie Odsbjerg Werner
Direktør
TrygFonden

Indhold

Forord **2**

Indhold **3**

Tabeller og figurer i rapporten **4**

Sammenfatning **6**
Dødsulykker ved drukning 2018 6
Druknedøde 2001-2018 8
Drukneulykker 2001-2018 9
Druknedøde 1970-2018 – Danskere druknet i Danmark 13
Selvmord ved drukning 2001-2018 14
Datakilder 15

English summary **16**
Unintentional drowning deaths 2018 16
Drowning deaths 2001-2018 18
Unintentional drowning 2001-2018 19
Drowning deaths 1970-2018 - Danish residents 23
Suicide by drowning 2001-2018 24
Data sources 25

Tabeller og figurer **26**
Dødsulykker ved drukning 2018 26
Druknedødsfald i Danmark 2001-2018 28
Fatale drukneulykker i Danmark 2001-2018 29
Sammenhæng mellem sommervejret og ulykker 34
Fritidsaktivitet i båd 35
Badeulykker 37
Alkohol, stoffer, byture og drukning 40
Færdsel på havn 41
Andre til stede på ulykkestidspunktet 43
Genoplivning 43
Børns drukneulykker 44
Fatale drukneulykker i regionerne 45
Druknedødsfald 1970-2018 (udlændinge er ikke medtaget her) 49
Selvmord ved drukning 51
Sygehusbehandlede drukneofre 2018 53

Metode **54**
Begreber anvendt i rapporten 54
Datakilder og analyser 55
Revurdering af dødsmåde 57
Datakvalitet, sammenfatning 58
Variable 58

Referencer **60**

Bilagstabeller **61**

Tabeller og figurer i rapporten

Tabeller

Tabel A: Drukning 2001-2018, opdelt på dødsmåde og år 8
Tabel B: Antal og incidensrate af drukning 2001-2018, opdelt på dødsmåde..... 8
Tabel C: Druknedødsfald 2001-2018, opdelt på dødsmåde og alder..... 9
Tabel D: Druknedødsfald 2001-2018, opdelt på bopælsland 9
Tabel E: Drukneulykker 2001-2018, opdelt på sted og år..... 10
Tabel F: Drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og år..... 10
Tabel G: Drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og aldersgruppe..... 11

Tabel 1: Danskere druknet i udlandet 2018..... 27
Tabel 2: Druknedødsfald 2001-2018, opdelt på dødsmåde og år..... 28
Tabel 3: Kønsfordeling for druknedødsfald 2001-2018, opdelt på dødsmåde 28
Tabel 4: Druknedødsfald 2001-2018, opdelt efter dødsmåde og alder..... 28
Tabel 5: Druknedødsfald i 2001-2018, opdelt på bopælsland..... 28
Tabel 6: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på alder og år 29
Tabel 7: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på sted og år 30
Tabel 8: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på sted og alder 30
Tabel 9: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på sted og køn..... 31
Tabel 10: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og alder 31
Tabel 11: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og køn 32
Tabel 12: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og år 33
Tabel 13: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og måned 33
Tabel 14: Fatale drukneulykker 2013-2018, opdelt på aktivitet og vandtemperatur 34
Tabel 15: Fatale ulykker blandt fritidssejlere 2001-2018, opdelt på bådtype 35
Tabel 16: Årsager til fatale ulykker ved fritidssejlads 2001-2018 35
Tabel 17: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på sted og aldersgruppe..... 37
Tabel 18: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på aldersgruppe og år. 37
Tabel 19: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på sted og måned for ulykke..... 37
Tabel 20: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på sted og køn. 38
Tabel 21: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på alder og køn..... 39
Tabel 22: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på om alkohol var involveret 40
Tabel 23: Andre til stede ved fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet . 43
Tabel 24: Genoplivning 2001-2018, opdelt på aktivitet..... 43
Tabel 25: Fatale drukneulykker blandt børn 2001-2018, opdelt på periode 44
Tabel 26: Fatale drukneulykker blandt børn 2001-2018, opdelt alder og aktivitet ... 44
Tabel 27: Selvmord ved drukning, opdelt på alder og år 51
Tabel 28: Selvmord ved drukning, opdelt på sted og køn..... 52
Tabel 29: Antal sygehusbehandlede drukneofre i 2018, opdelt på alder 53
Tabel 30: Antal sygehusbehandlede drukneofre 2006-2018, opdelt på alder..... 53
Tabel B1: Druknedødsfald 1970-2018, dødsmåde og år (kun danskere)..... 61
Tabel B2: Fatale drukneulykker 1970-2018, år, køn og alder (kun danskere) 62

Figurer

Figur A: Dødsmåde i 2018 6
Figur B: Drukneulykker 2001-2018, antal og incidens pr. 100.000 6
Figur C: Drukneulykker, opdelt på sted..... 7
Figur D: Drukneulykker, opdelt på aktivitet 7
Figur E: Drukneulykker ved badning/svømning 12
Figur F: Drukneulykker ved fritidssejlads 12
Figur G: Drukneulykker ved færdsel på havn 13
Figur H: Drukning i Danmark, udvikling 1970-2018 14

Figur 1: Kort over fatale drukneulykker 2018 27
Figur 2: Sommertemperatur og fatale drukneulykker 2004-2018..... 34
Figur 3: Kort over drukneulykker ved fritidssejlads 2001-2018 36
Figur 4: Udvikling i drukneulykker blandt fritidssejlere 2001-2018 36
Figur 5: Kort over fatale badeulykker 2001-2018 38
Figur 6: Kort over fatale drukneulykker ved færdsel på havn 2001-2018 41
Figur 7: Fatale drukneulykker 2001-2018, opgjort på regioner…. 45
Figur 8: Fatale badeulykker 2001-2018, opgjort på regioner. 46
Figur 9: Fatale drukneulykker, fritidsaktiviteter i båd 2001-2018, opgjort regioner . 47
Figur 10: Fatale drukneulykker, færdsel på havn 2001-2018, opgjort på regioner ... 48
Figur 11: Danskere druknet i Danmark 1970-2018, opdelt på dødsmåde..... 49
Figur 12: Danskere druknet i Danmark 1970-2018, selvmord/ulykke og køn 49
Figur 13: Danskere druknet ved ulykke i Danmark 1970-2018, alder under 25 år 50
Figur 14: Danskere druknet ved ulykke i Danmark 1970-2018, alder over 25 år..... 50
Figur 15: Selvmord ved drukning 1970-2018, mænd og kvinder..... 51

Sammenfatning

Dødsulykker ved drukning 2018

I 2018 døde 101 personer ved drukning i Danmark. Af disse skyldtes 65 en ulykke. Resten skyldtes især selvmord (31). For fem personer var dødsmåden ukendt. Yderligere fire danskere druknede i udlandet. Figur A illustrerer dødsmåden blandt druknede i 2018.
Tal for 2019 er endnu ikke tilgængelige, da data fra Dødsårsagsregisteret ikke foreligger før i slutningen af 2020. En prognose baseret på presseklip lyder på ca. 95 druknedødsfald i 2019, men dette tal er usikkert og kan ændre sig ved den endelige opgørelse.

Figur A: Dødsmåde for de 101 personer, der druknede i 2018

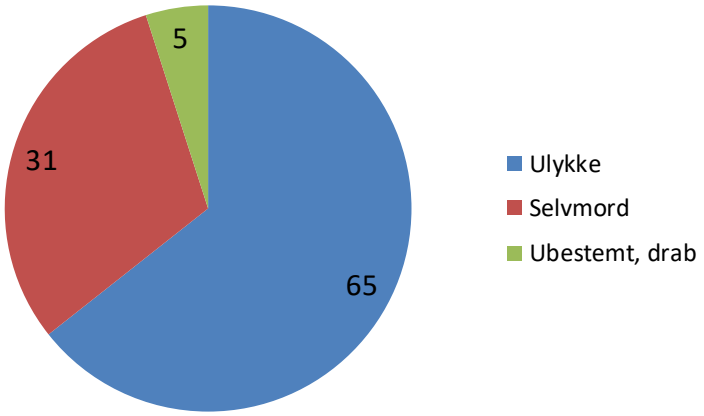

Figur B: Døde i drukneulykker 2001-2018. Antal og forekomst pr. 100.000 danskere

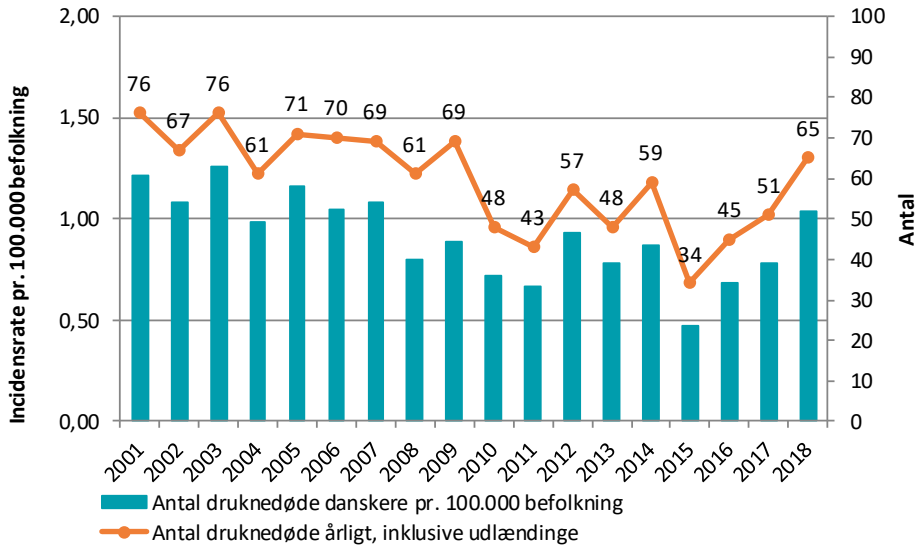

Antallene omfatter både personer med bopæl i Danmark og udlændinge, mens incidensraterne kun omfatter danskere.

Figur B illustrerer udviklingen i antallet af dødsfald ved drukneulykker samt den årlige rate i perioden 2001-2018. I 2018 var raten pr. 100.000 danskere 1,04 sammenlignet med gennemsnittet på 0,91 i de foregående 17 år.

Figur C og Figur D viser stedet for forekomst af druknehændelser og aktiviteten før ulykken, for 2018 sammenlignet med 10-års gennemsnit 2008-2017. I 2018 var der særligt mange drukneulykker ved kyster, i forhold til det årlige gennemsnit i løbet af 2008-2017. Dette skyldtes især mange badeulykker, se figur D

Figur C: Fatale drukneulykker, opdelt på sted, 2018 og 2008-2017

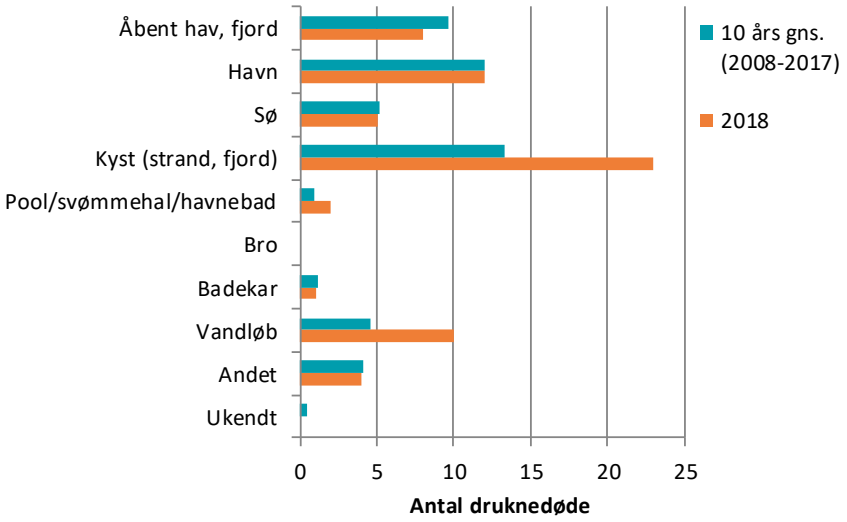

Antallene omfatter både personer med bopæl i Danmark og udlændinge, der druknede i Danmark.

Drukneulykker sker oftest uden vidner; derfor mangler der ofte oplysninger om aktiviteten lige før ulykken. I 2018 manglede disse oplysninger i 13 af de 65 drukneulykker (Figur D). Figuren viser det gennemsnitlige årlige antal drukneulykker i 2018 i forhold til perioden 2008-2017, opdelt på aktivitet. Som nævnt var der i 2018 særligt mange badeulykker, det største antal i hele perioden

Figur D: Fatale drukneulykker, opdelt på aktivitet, 2018 og 2008-2017

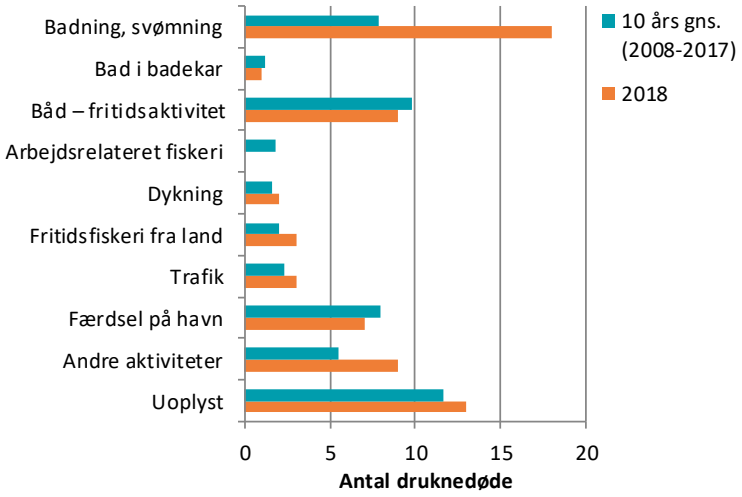

Antallene omfatter både personer med bopæl i Danmark og udlændinge, der druknede i Danmark.

Druknedøde 2001-2018

I perioden 2001-2018 er i alt 1.906 mennesker døde ved drukning i Danmark. Af disse dødsfald var 1070 (56%) ulykker, 651 (34%) var selvmord, seks var drab, og dødsmåden var uafklaret i 179 (9%) tilfælde. Antallet af druknedødsfald var i gennemsnit 106 årligt i hele perioden 2001-2018 (tabel A).

Dødsmåde

Antallet af dødsfald i drukneulykker var nogenlunde konstant frem til 2009 med ca. 60 til 70 dødsfald om året. I 2015 nåede antallet et minimum på 34 for derefter at stige til 65 i 2018. Det gennemsnitlige årlige antal selvmord ved drukning var 36, med de laveste antal (21, 23 og 25 dødsfald) i 2010, 2016 og 2017 (tabel A). Tabel B viser raterne per 100.000 blandt personer med bopæl i Danmark.

Alder og køn

Mænd tegnede sig for langt størstedelen af druknedødsfald (1.412, svarende til 74%); denne ulighed mellem kønnene var særlig stor for drukneulykkerne, hvor 86% forekom blandt mænd. Flest druknedødsfald forekom i aldersgruppen 45 år og ældre (1.421 svarende til 75%). Børn under 15 år omfattede kun en lille andel (55 svarende til 3%).
Det højeste antal selvmord ved drukning var også blandt aldersgruppen 45 år og ældre (541 eller 83% af selvmordene) (tabel C).

Tabel A: Druknedødsfald i perioden 2001-2018, opdelt på dødsmåde og periode. Årlige gennemsnit.

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Gennemsnit
Ulykke	70,2	63,4	48,2	53,7	59,4
Selvmord	42,6	38,2	33,6	26,3	36,2
Ubestemt*	11,0	13,2	9,0	6,3	10,3
I alt	123,8	114,8	90,8	86,3	105,9

*Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere. *Ubestemt inkluderer i alt 6 drab. Alle tal er afrundet til heltal, derfor passer sum ikke altid*

Tabel B: Antal og incidensrate af drukning, opdelt på dødsmåde, årligt gennemsnit 2001-2018

Dødsmåde	Alle druknede	%	Danskere	Incidensrate pr. 100,000*
Ulykke	59,4	56%	50,5	0,97
Selvmord	36,2	34%	35,2	0,67
Ubestemt§	10,3	10%	9,1	0,17
I alt	105,9	100%	94,7	1,82

**Kun danskere. §Ubestemt inkluderer i alt 6 drab*

Tabel C: Antal druknedødsfald 2001-2018, opdelt på dødsmåde og alder.

	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Uop-lyst	I alt
Ulykke	19	30	78	70	111	226	219	184	123	10	1.070
Selvmord	0	0	16	34	57	108	138	137	158	3	651
Ubestemt*	5	1	7	15	27	32	38	32	26	2	185
I alt	24	31	101	119	195	366	395	353	307	15	1.906
Procent	1%	2%	5%	6%	10%	19%	21%	19%	16%	1%	100%

*Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere. *Ubestemt inkluderer i alt 6 drab.*

Bopælsland

Udlændinge uden bopæl i Danmark tegner sig for 10% af alle druknedøde i perioden og 15% af alle drukneulykker. De fleste af disse udlændinge var turister, fritidssejlere eller erhvervsfiskere. Den klart største nationalitetsgruppe er tyskere, som besøgte Danmark som turister eller fritidssejlere. Den næststørste gruppe er polakker, der overvejende var fiskere eller besætningsmedlemmer på skibe. Der var også et betydeligt antal nordmænd og svenskere, samt personer fra en række andre lande (bl.a. Storbritannien, Letland, Litauen, Rusland og Filippinerne)

Tabel D: Druknedødsfald i perioden 2001-2018, opdelt på bopælsland. Antal

	Danmark	Tyskland	Norge	Sverige	Polen	Andet, uoplyst	I alt
Ulykke	909	96	9	9	16	31	1.070
Selvmord	633	7	2	4	0	5	651
Ubestemt*	163	6	3	2	2	9	185
I alt	1.705	109	14	15	18	45	1.906

**Ubestemt inkluderer i alt 6 drab*

Drukneulykker 2001-2018

I perioden 2001-2018 døde i alt 1.070 personer i drukneulykker i Danmark. I denne periode havde de 45-64-årige den højeste forekomst af drukneulykker, mens børn i alderen 0-14 år havde den laveste. I alle aldersgrupper under 65 år faldt antallet af fatale drukneulykker i perioden, og især blandt børn under 15 år var forekomsten lav og faldende.

Hvor skete drukneulykkerne?

I perioden 2001-2018 skete de fleste (68%) af drukneulykkerne enten på åbent hav, i havne eller ved strand / kyst (tabel E). For mænd skete de fleste af drukneulykkerne på havet eller i havne, mens de for kvinder mest fandt sted ved strand / kyst og i søer. Langt de fleste (71%) af drukneulykkerne på havet eller i havne forekom blandt personer på 45 år eller derover. Også blandt de, der druknede ved strande / kyster, var de fleste over 45 år (77%), mens drukning i svømmebassiner eller offentlige svømmehaller forekom mest for børn og unge under 25 år (54%).

Tabel E: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på sted og år. Antal årligt

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Gns.
Åbent hav, fjord	18,4	16,0	9,0	4,7	12,8
Havn	17,8	14,6	11,8	11,7	14,2
Sø	5,8	5,0	5,6	4,7	5,3
Kyst, strand	11,4	13,0	13,0	18,0	13,4
Svømme-/havnebad	3,2	0,8	0,8	1,3	1,6
Badekar	1,6	1,0	1,2	1,3	1,3
Bro	0,6	0,2	0	0	0,2
Vandløb	5,8	6,6	3,0	6,7	5,4
Andet	3,8	4,2	3,8	5,0	4,1
Ukendt	1,8	2,0	0	0,3	1,1
I alt	70,2	63,4	48,2	53,7	59,4

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Aktivitet forud for drukneulykken

En femtedel af de fatale drukneulykker skete i forbindelse med fritidssejlads, herunder fiskeri fra båd (20%), en lidt mindre del i forbindelse med badning eller svømning (17%), og ved fald i vandet i forbindelse med færdsel til fods på havn, fx på vej til sin båd (16%). Tilsammen bidrager disse aktiviteter med 53% af de fatale drukneulykker og 67% af de ulykker, hvor den forudgående aktivitet var kendt. Af de 47 drukneulykker i forbindelse med trafik skete flest i biler (33), som regel ved at køre i en havn. Otte druknede på cykel og fem på knallert, kørestol eller scooter.

Tabel F: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og år

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Gennemsnit.
Badning, svømning	13,0	10,6	7,2	10,3	10,3
Bad i badekar	1,6	1,0	1,2	1,3	1,3
Båd, fritidsaktivitet	15,2	13,2	9,2	7,3	11,7
Arbejdsrelateret fiskeri	3,2	2,6	1,0	0,7	2,0
Dykning	1,4	1,2	2,2	2,0	1,7
Fritidsfiskeri fra land	1,2	2,0	1,8	2,7	1,8
Trafik	3,0	2,8	1,8	3,0	2,6
Færdsel på havn	13,0	9,4	8,8	6,0	9,7
Andre aktiviteter	6,0	6,2	5,6	6,7	6,1
Uoplyst	12,6	14,4	9,4	13,7	12,4
I alt	70,2	63,4	48,2	53,7	59,4

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel G: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og aldersgruppe

	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Uoplyst	I alt	%
Badning, svømning	1	22	11	12	14	37	31	35	21	1	185	17%
Bad i badekar	3	0	0	0	1	7	3	4	5	0	23	2%
Båd, fritidsaktivitet	0	0	10	14	27	51	56	39	11	2	210	20%
Arbejdsrelateret fiskeri	0	0	3	4	8	6	4	4	0	7	36	3%
Dykning	0	0	4	3	8	11	3	1	0	0	30	3%
Fritidsfiskeri fra land	0	0	0	0	3	8	8	13	1	0	33	3%
Trafik (Bil, knallert, cykel)	0	0	9	3	6	6	8	5	10	0	47	4%
Færdsel på havn (faldet i havnen)	0	0	13	13	15	36	51	37	9	0	174	16%
Andre aktiviteter	12	3	7	8	15	22	14	14	14	0	109	10%
Uoplyst	3	5	21	13	14	42	41	32	52	0	223	21%
I alt	19	30	78	70	111	226	219	184	123	10	1.070	100%

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Drukning i forbindelse med badning og svømning

I perioden 2001-2018 druknede i gennemsnit 10 personer årligt i forbindelse med badning eller svømning, i alt 185 i hele perioden. 13% af disse var børn under 15 år, mens voksne over 45 år tegnede sig for hovedparten (124, svarende til 67%). Mænd udgjorde 78% og kvinder 22%. Drukning i forbindelse med badning fandt oftest sted ved stranden (71%). Væsentlig færre druknede i swimmingpools (indendørs eller udendørs, 11%) og søer (6%). Udlændinge (turister) tegnede sig for 29% af alle drukneulykker ved badning (hovedsagelig ved stranden). Drukning ved badning eller svømning forekom hovedsageligt i juli og august (64%).

Figur E: Fatale drukneulykker ved badning/svømning 2001-2018. Antal og rater per 100.000 befolkning, opdelt på alder

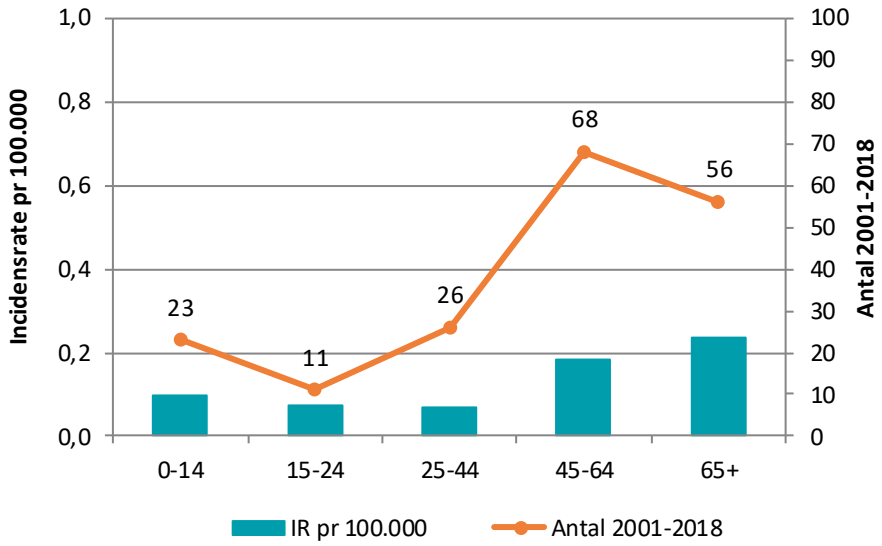

Antallene omfatter både personer med bopæl i Danmark og udlændinge, mens incidensraterne kun omfatter danskere. For én person var alderen ukendt.

Drukning i forbindelse med fritidssejlads (og tilhørende fiskeri)

I løbet af 2001-2018 druknede i alt 210 personer ved fritidssejlads. Alle var over 18 år, de fleste var mellem 45-64 år (51%), og næsten alle var mænd (97%). Mange druknede i forbindelse med fiskeri - de fleste var sejlet ud i små joller for at røgte garn. Mange ulykker skete dog ved almindelig lystsejlads. Blandt disse druknede 13 mennesker i kajak og fem i kano.

De fleste ulykker skete ved fald overbord og kæntring. Medvirkende faktorer var bl.a. hårdt vejr, alkoholindtag, dårligt helbred og fiskenet i skruen.

Figur F: Fatale drukneulykker ved fritidssejlads 2001-2018. Antal og rate pr 100.000, opdelt på alder

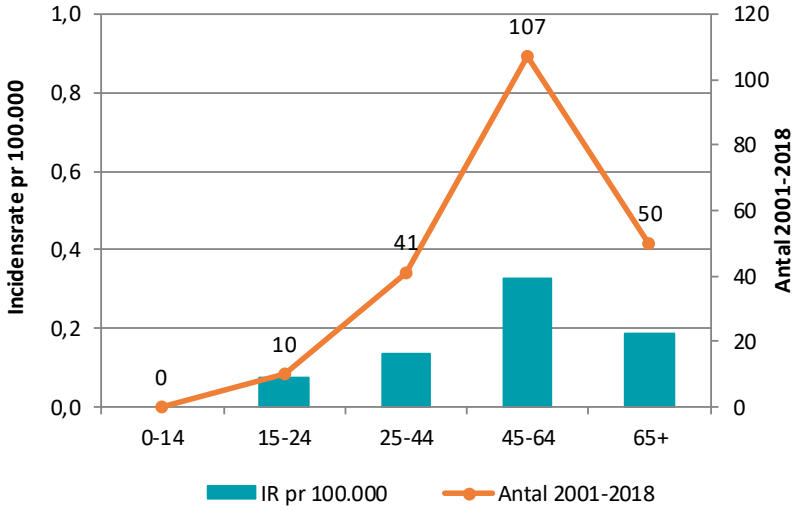

Antallene omfatter både personer med bopæl i Danmark og udlændinge, mens incidensraterne kun omfatter danskere. For to personer var alderen ukendt.

I kun 21 af de 210 ulykker (10%) blev det anført, at den afdøde var iført en redningsvest, og i flere tilfælde var den ikke taget korrekt på. Alkohol havde været involveret i mindst 39 (19%) af tilfældene.

Drukning i forbindelse med færdsel på havn
I perioden 2001-2018, druknede i alt 174 mennesker ved fald i havn i forbindelse med færdsel på havn, herunder færdsel på, til og fra både i havnen. Tre personer var under 18 år; de resterende var ældre. Langt størstedelen var mænd (159, svarende til 91%), og de fleste var mellem 45 og 74 år (124, svarende til 71%). Kun 16% af druknehændelserne blev overværet af andre.

Figur G: Drukning i forbindelse med færdsel på havn 2001-2018. Antal og rater pr. 100.000, aldersopdelt

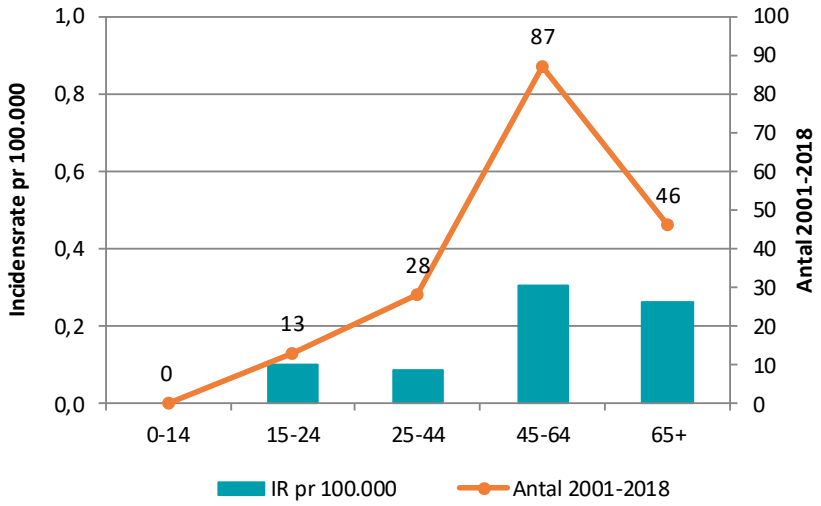

Antallene omfatter både personer med bopæl i Danmark og udlændinge, mens incidensraterne kun omfatter danskere.

Alkohol var en væsentlig risikofaktor ved død som følge af drukneulykker; i mindst 285 tilfælde havde den druknede drukket alkohol forinden eller indtaget stoffer (15 tilfælde). Dermed var alkohol eller stoffer involveret i 28% af alle dødsfald ved drukneulykker. I 2018 var der alkohol involveret i 17 tilfælde (26%). Ulykker hvor alkohol er involveret sker oftest ved fald i havn (66% af de, der falder i havn). Andre sker ved fritidsaktivitet i båd. En betydelig andel sker i situationer hvor aktiviteten er ukendt, men hvor personen er fundet f.eks. i en sø, udgravning eller vandløb. I de fleste drukneulykker hvor der er alkohol involveret, er der tale om midaldrende eller ældre mænd (72% var over 45 år og 91% var mænd).

Druknedøde 1970-2018 – Danskere druknet i Danmark

I alt døde 8.131 danskere i perioden 1970-2018 på grund af drukning. Af disse skyldtes 3.533 drukneulykker (43%), 3.821 (47%) var selvmord og 36 skyldtes drab (0,4%). Dødsmåden var ubestemt for 741 (9%) af druknedødsfaldene.

Udvikling 1970-2018
Det årlige antal danskere, der døde ved drukning i Danmark, faldt markant i perioden 1970-2018, fra et maksimum på 307 døde i 1981 til 94 døde i 2018 (figur H). Det laveste antal hidtil var 68 i 2010, efterfulgt af 69 i 2016. Antallet af fatale drukneulykker blandt danskere faldt fra 139 i 1970 til 60 i 2018. Det lavest antal hidtil var 39 i 2016. Faldet var

størst blandt børn, unge og voksne under 45 år, mens antallet blandt de 45-64-årige og i den ældste gruppe over 65 år forblev nogenlunde uændret.

Udviklingen i selvmord ved drukning viste et andet mønster: Perioden 1970-1981 var karakteriseret ved en stigning i antallet af selvmord fra 61 til 147 årligt, mens den efterfølgende periode var karakteriseret ved et fald til 31 i 2018. Det laveste antal var 20 i år 2010. Især blandt kvinder faldt antallet af selvmord ved drukning markant i perioden 1981-2018 og var i de senere år færre end for mænd. Det årlige antal af selvmord ved drukning har været under 50 siden 2007.

Figur H: Danskere druknet i Danmark 1970-2018, opdelt på dødsmåde

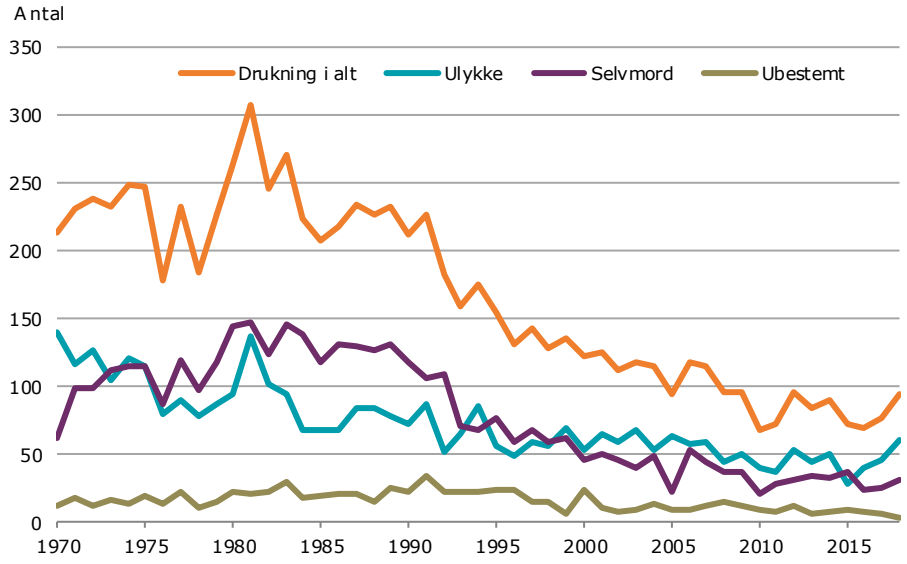

Figuren omfatter kun personer med fast bopæl i Danmark.

Selvmord ved drukning 2001-2018

- I løbet af 2001-2018 var der i alt 651 personer, der begik selvmord ved drukning i Danmark.
- Af disse var 55% mænd og 45% kvinder; 97% havde bopæl i Danmark.
- Selvmord ved drukning var hyppigst blandt voksne over 45 år og især over 75 år.
- Antallet af selvmord er faldet, særligt blandt kvinder.
- De fleste begik selvmord i havne (32%), ved kyster (20%), eller i en sø (15%).
- I mindst halvdelen af selvmordene var depression en medvirkende faktor.

Datakilder

Undersøgelsen er baseret på følgende datakilder:

- Dødsårsagsregisteret
- Dødsattester vedrørende druknede danskere
- Rapporter om redningsoperationer, politirapporter og avisartikler om at drukne indsamlet af Søsportens Sikkerhedsråd (perioden 2002 til 2018).
- Pressemeddelelser om druknehændelser i 2009-2018, indsamlet af TrygFonden.
- Oplysninger om drukning i perioden 2007-2018 af Rådet for Større Badesikkerhed, primært baseret på avisartikler.
- Yderligere oplysninger om de druknede opnået ved internetsøgning.
- Data leveret af SOS International.

Evaluering af dødsmåde
Der er foretaget en gennemgang af alle dødsattester vedrørende dødsfald ved drukning for at kontrollere den angivne dødsmåde (ulykke, selvmord, drab eller ubestemt dødsmåde). Alle attester med følgende dødsårsager blev inkluderet: ICD-10 koder: V90, V92, W65-W74, X31, X38, X39, X71, X92, Y21 eller en af diagnoserne T68 (hypotermi) og T75.1 (drukning og nedsænkning i vand). I gennemgangen blev oplysninger om omstændighederne og placeringen af drukning, samt medicinsk information taget i betragtning. I tilfælde af tvivl om dødsårsagen ved død i vand vil dødsfaldet blive medtaget som drukning.

I 2007 har Sundhedsstyrelsen ændret registreringspraksis af dødsattester og dødsårsager til et system med direkte elektronisk indberetning af lægen, som udstedte dødsattesten. Det betød, at kodningen af ICD10 Koder til de underliggende og medvirkende dødsårsager til Dødsårsagsregisteret blev udført af lægen og ikke som tidligere af kodningspersonalet i Sundhedsstyrelsen. Denne kodning bliver dog kontrolleret og korrigeret i Sundhedsstyrelsen /Sundhedsdatastyrelsen, og fra 2010 og frem er kun foretaget få ændringer.

Komplethed af data

For årene 2007 og frem er op mod 5% af alle dødsfald i Danmark ikke registreret i Dødsårsagsregisteret, formentlig på grund af, at dødsattesterne ikke er blevet indsendt til Sundhedsstyrelsen/Sundhedsdatastyrelsen. For 2018 var andelen 5,3%[8]. Der kan derfor mangle et antal dødsattester for de druknede. De fleste af disse druknedødsfald er formentlig identificeret ved gennemgangen af de øvrige datakilder.

English summary

Unintentional drowning deaths 2018

In 2018, 101 people died by drowning in Denmark. Additional four Danes drowned abroad

Figure A: Manner of death for the 101 drowned in 2018

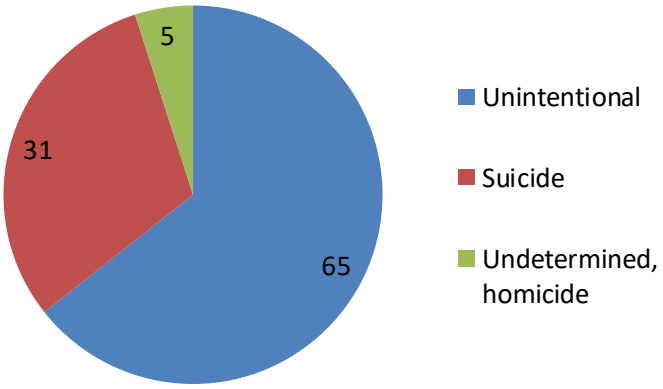

Figure A illustrates the manner of death in 2018. Of the 101 deaths 65 were unintentional drowning while 31 were due to suicide. Five deaths were of unknown intent.

Figure B: Unintentional drowning deaths in Denmark 2001-2018. Total number and incidence per 100,000 for Danes (persons with residence in Denmark)

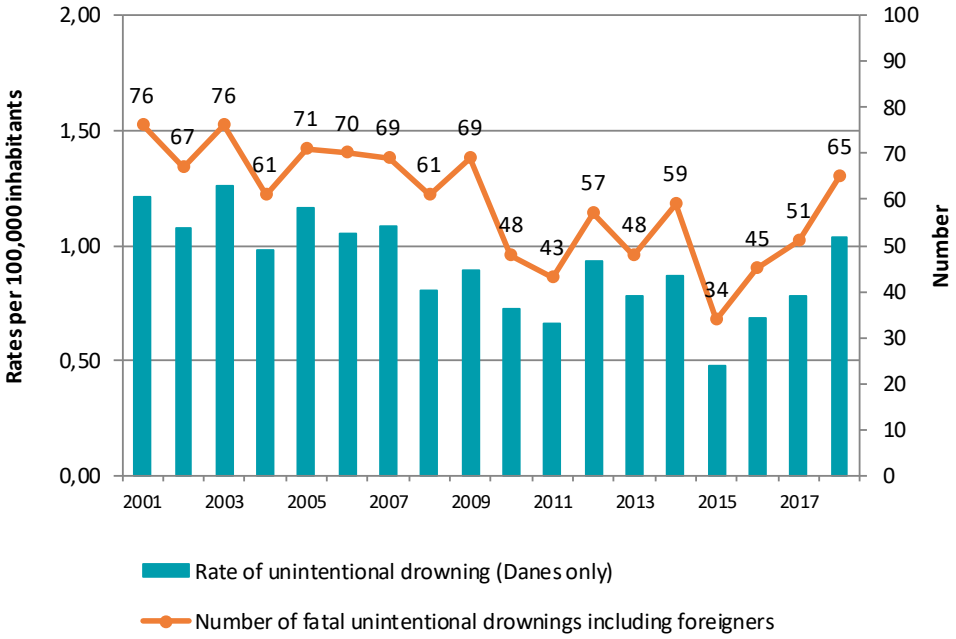

Figure B illustrates the trend in the annual number and rate of unintentional drowning deaths in the period 2001-2018. In 2018, the rate per 100,000 inhabitants was 1.04 compared to an average of 0.91 per 100,000 for the preceding seventeen years.

Figure C and Figure D show the place of occurrence of the drowning incidents and the activity of the drowned person prior to the accident, for 2018 compared to the 10-year average 2008-2017. In 2018, there were particularly many drowning deaths at beaches and coasts compared to the annual average during 2008-2017. Many of these were related to bathing.

Figure C: Fatal unintentional drowning deaths, by location

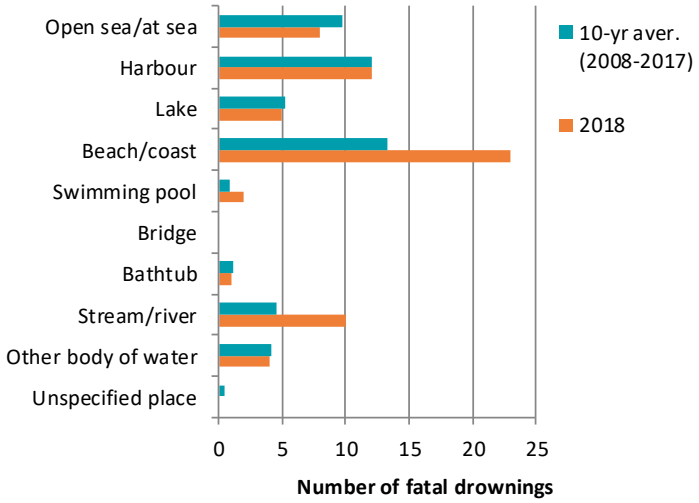

The table includes both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Unintentional drowning incidents often occur without witnesses; hence in some cases we lack information about the activity of the victim just before the accident. In 2018, this information was missing in 13 of the 65 fatal drowning events (Figure D). The figure presents the average annual number of unintentional drowning deaths by activity in 2018 compared to the period 2008-2017. As mentioned, there were particularly many drowning deaths due to bathing.

Figure D: Fatal unintentional drowning deaths, by activity

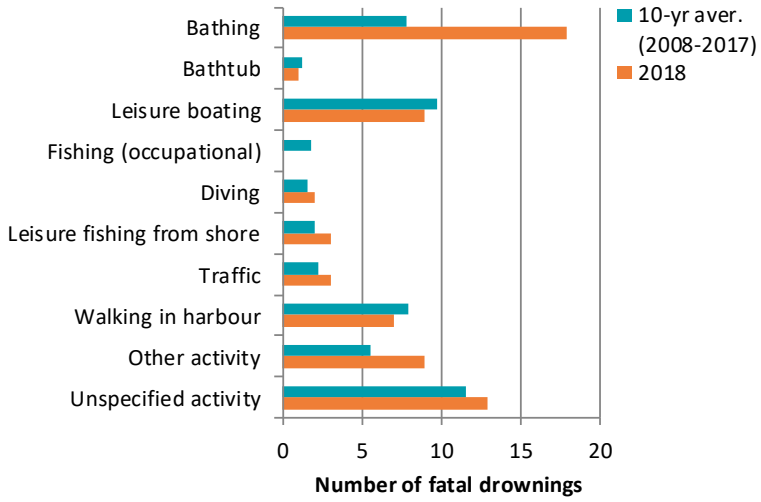

The table includes both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Drowning deaths 2001-2018

In the period 2001-2018, a total of 1,906 people died by drowning in Denmark. Of these deaths, 1,070 (56%) were unintentional, 651 (34%) were suicides, six were homicides, and the manner of death was undetermined in 179 (9%) cases. The number of drowning deaths averaged 106 annually during the period (Table A).

Manner of death
The number of unintentional drowning deaths was fairly constant until 2009 with approx. 60 to 70 deaths per year. In 2015, the number reached a minimum of 34, but has increased again to 65 in 2018. The average annual number of suicides by drowning was 36, with the lowest numbers (21, 23, and 25 deaths) in 2010, 2016, and 2017 respectively (Table A). Table B shows the rates per 100,000 among Danish residents.

Sex and age
Men accounted for the vast majority of fatal drowning deaths (1,412 corresponding to 74%); this gender inequality related especially to unintentional drowning, with 86% occurring among men.

Most drowning deaths occurred in the age group 45 years or older (1,421 corresponding to 75%). Children under 15 years of age comprised only a small proportion (55 corresponding to 3%).
The highest number of suicides by drowning was among those aged 45 years and older (541 or 83% of the suicides) (Table C).

Table A: Drowning deaths during 2001-2018, annual mean by period and manner of death

Manner of death	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Total
Unintentional	70.2	63.4	48.2	53.7	59.4
Suicide	42.6	38.2	33.6	26.3	36.2
Undetermined*	11.0	13.2	9.0	6.3	10.3
Total	123.8	114.8	90.8	86.3	105.9

*The table includes both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters. *"Undetermined" means that there was not enough information to determine whether it was an accident or suicide. However, six cases of homicide was included in this group.*

Table B: Mean annual number and rates of drowning by manner of death, 2001-2018

Manner of death	Number (all)	Percent	Danish residents only	Incidence rate per 100,000*
Unintentional	59.4	56%	50.5	0.97
Suicide	36.2	34%	35.2	0.67
Undetermined & homicide	10.3	10%	9.1	0.17
Total	105.9	100%	94.7	1.82

**Rates based on death by drowning among Danish residents only.*

Table C: Drowning deaths during 2001-2018, by age and manner of death

Manner of death	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Age not specified	Total
Unintentional	19	30	78	70	111	226	219	184	123	10	1,070
Suicide	0	0	16	34	57	108	138	137	158	3	651
Undetermined*	5	1	7	15	27	32	38	32	26	2	185
Total	24	31	101	119	195	366	395	353	307	15	1,906
Per cent	1%	2%	5%	6%	10%	19%	21%	19%	16%	1%	100%

*The table includes both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters. *"Undetermined" means that there was not enough information to determine whether it was an accident or suicide. However, six cases of homicide was included in this group.*

Country of residence

Persons without permanent residence in Denmark account for 10% of all drowning deaths in the period and 15% of all unintentional drowning deaths. Most of the deceased foreigners were tourists, leisure sailors or professional fishermen. The largest group was Germans visiting Denmark as tourists or leisure sailors. The second largest group was Poles, who were predominantly fishermen or crew members on ships. Further, there was a considerable number of Norwegians and Swedes, and persons from a range of nations, e.g. the UK, Latvia, Lithuania, Russia, and the Philippines.

Table D: Drowning deaths during 2001-2018, by country of residence and manner of death

Manner of death	Denmark	Germany	Norway	Sweden	Poland	Other and unspecified	Total
Unintentional	909	96	9	9	16	31	1,070
Suicide	633	7	2	4	0	5	651
Undetermined*	163	6	3	2	2	9	185
Total	1,705	109	14	15	18	45	1,906

**Six cases of homicide were included in this group*

Unintentional drowning 2001-2018

During the period 2001-2018 a total of 1,070 people died by unintentional drowning in Denmark. In this period the 45-64-year-olds had the highest incidence of drowning while children aged 0-14 years had the lowest. Drowning incidence decreased for all age groups below 65 years during the period 2001-2018. Especially among children below 15 years of age the incidence was low and decreasing.

Location of unintentional drowning deaths

In the period 2001-2018, the majority (68%) of the cases of fatal unintentional drowning occurred either in open sea, harbour or at beach/coast (Table E). For men, most of the drowning accidents occurred at sea or in harbours, whereas for women most occurred at beach/coast and in lakes. The vast majority (71%) of the unintentional drowning accidents at sea or in harbours occurred among persons aged 45 years or older. Also, most people who drowned at beaches/coasts were 45 years or older (77%), while unintentional drowning in swimming pools or public swimming baths occurred mostly for children and young adults below 25 years of age (54%).

Table E: Unintentional drowning deaths 2001-2018, annual mean by location and years

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Mean
Open sea/at sea	18.4	16.0	9.0	4.7	12.8
Harbour	17.8	14.6	11.8	11.7	14.2
Lake	5.8	5.0	5.6	4.7	5.3
Beach/coast	11.4	13.0	13.0	18.0	13.4
Swimming pool	3.2	0.8	0.8	1.3	1.6
Bathtub	1.6	1.0	1.2	1.3	1.3
Bridge	0.6	0.2	0	0	0.2
Stream/river/canal	5.8	6.6	3.0	6.7	5.4
Other body of water	3.8	4.2	3.8	5.0	4.1
Unspecified	1.8	2.0	0	0.3	1.1
Total	70.2	63.4	48.2	53.7	59.4

The table includes both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Activity at the time of drowning

One fifth of unintentional drowning deaths occurred during leisure boating/sailing (20%), a little less during bathing or swimming (17%) and falling in the water when walking/staying in the harbour (16%). Together, these activities account for 53% of all unintentional drowning deaths and 67% of those for which the preceding activity was known. Of the 47 traffic-related drowning deaths most occurred in cars (33), usually by driving into the harbour. Eight accidents occurred while riding bikes and five while riding a moped or electric wheelchair.

The category "other activities" covers many different activities, including walking by a river, or a lake, boarding a boat (outside a harbour), and various activities on ice.

Tabel F: Unintentional drowning 2001-2018, by activity and year

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Total
Bathing	13.0	10.6	7.2	10.3	10.3
Bathtub	1.6	1.0	1.2	1.3	1.3
Boating (leisure activity)	15.2	13.2	9.2	7.3	11.7
Fishing (occupational)	3.2	2.6	1.0	0.7	2.0
Diving	1.4	1.2	2.2	2.0	1.7
Fishing from the shore	1.2	2.0	1.8	2.7	1.8
Traffic	3.0	2.8	1.8	3.0	2.6
Walking at the harbour	13.0	9.4	8.8	6.0	9.7
Other	6.0	6.2	5.6	6.7	6.1
Unknown	12.6	14.4	9.4	13.7	12.4
Total	70.2	63.4	48.2	53.7	59.4

The table includes both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

.

Table G: Unintentional drowning 2001-2018, by activity and age

	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Un-spec	Total	%
Bathing	1	22	11	12	14	37	31	35	21	1	185	17%
Bathtub	3	0	0	0	1	7	3	4	5	0	23	2%
Boating (leisure activity)	0	0	10	14	27	51	56	39	11	2	210	20%
Fishing (occupational)	0	0	3	4	8	6	4	4	0	7	36	3%
Diving	0	0	4	3	8	11	3	1	0	0	30	3%
Fishing from shore (leisure)	0	0	0	0	3	8	8	13	1	0	33	3%
Traffic	0	0	9	3	6	6	8	5	10	0	47	4%
Walking in har-bour	0	0	13	13	15	36	51	37	9	0	174	16%
Other	12	3	7	8	15	22	14	14	14	0	109	10%
Unknown	3	5	21	13	14	42	41	32	52	0	223	21%
Total	19	30	78	70	111	226	219	184	123	10	1,070	100%

The table includes both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Drowning when bathing or swimming

In the period 2001-2018, an average of ten persons drowned annually while bathing or swimming. In total, 185 people drowned when bathing. Of these, 13% were children below 15 years of age, while adults aged 45 years or older accounted for the majority (124, corresponding to 67%). Men constituted 78% and women 22%. Drowning most often occurred at the beach (71%). A minor part occurred in swimming pools (indoor or outdoor, 11%) and lakes (6%). Foreigners (tourists) accounted for 29% of all unintentional drowning deaths when bathing (mainly at the beach). Drowning when bathing or swimming occurred mainly in July and August (64%).

Figure E: Unintentional drowning deaths while bathing/swimming 2001-2018. Number and rate per 100,000 inhabitants, by age group

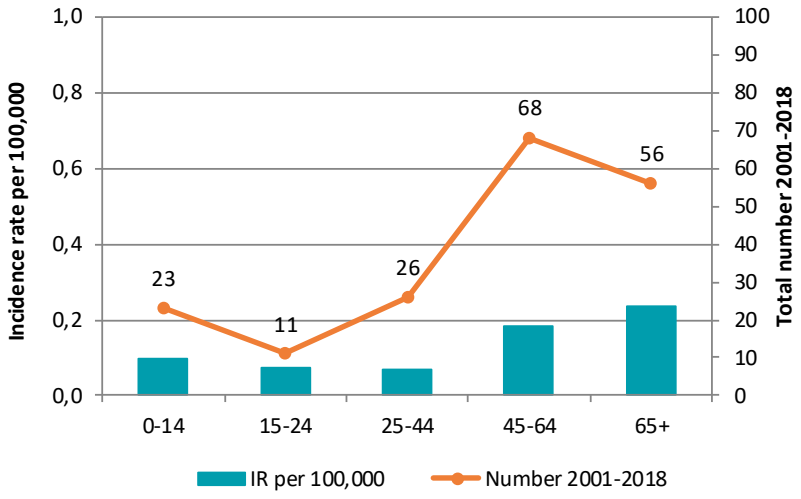

The total numbers include both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters, while the incidence rates are based on Danes only.

Drowning related to leisure boating

During 2001-2018 a total of 210 persons drowned during leisure boating. All the deceased persons were above 18 years of age, most were between 45-64 years (51%), and almost all were men (97%). Many drowned while fishing - the majority had sailed out in small boats to angle or tend fishing nets. Many sailing accidents occurred, however, during ordinary leisure boating. Among these, 13 people were kayaking and five were canoeing.

Most accidents were falls overboard and capsizing. Contributing factors were e.g. severe weather, alcohol intake, poor health and fishing net in the propeller.

Figure F: Unintentional drowning deaths during leisure boating 2001-2018. Total number and rate per 100,000, by age group

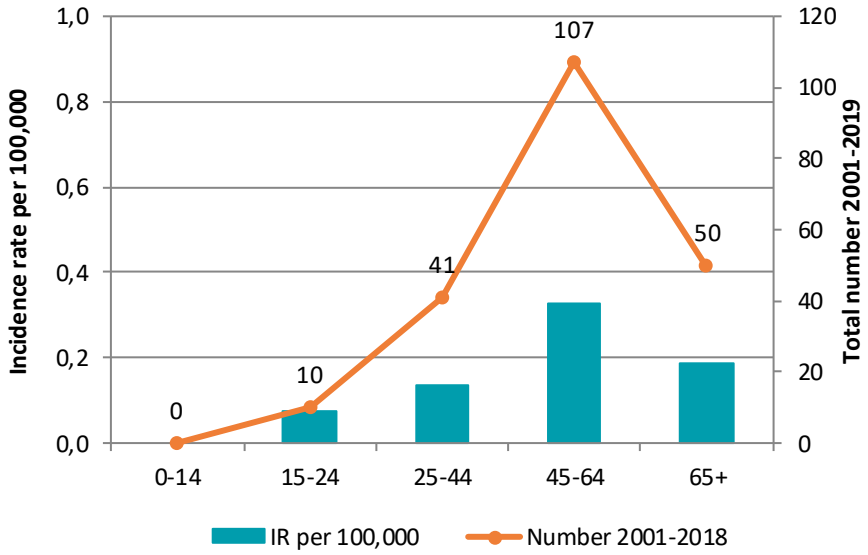

The total numbers include both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters, while the incidence rates are based on Danes only. For two persons the age was unknown.

In only 21 of the 210 cases (10%), it was stated that the deceased was wearing a life jacket. Some of these were not mounted properly or defective. Reports indicated that alcohol had been involved in at least 39 (19%) of the cases.

Drowning from falling in water when walking/being in a harbour

In the period 2001-2018, totally 174 people drowned from falls in harbours when walking around including to or from boats. Three of these were below 18 years of age and the remaining individuals were older. The vast majority were men (159, corresponding to 91%), and the majority were between 45 and 74 years old (124, corresponding to 71%). Only 16% of the drowning events were witnessed by others. Most of the accidents were discovered when the deceased was missing or was found lifeless in the water. In 2018, seven persons drowned when walking or being in harbours.

Figure G: Unintentional drowning deaths when walking in harbours 2001-2018. Total number and rates per 100,000, by age group

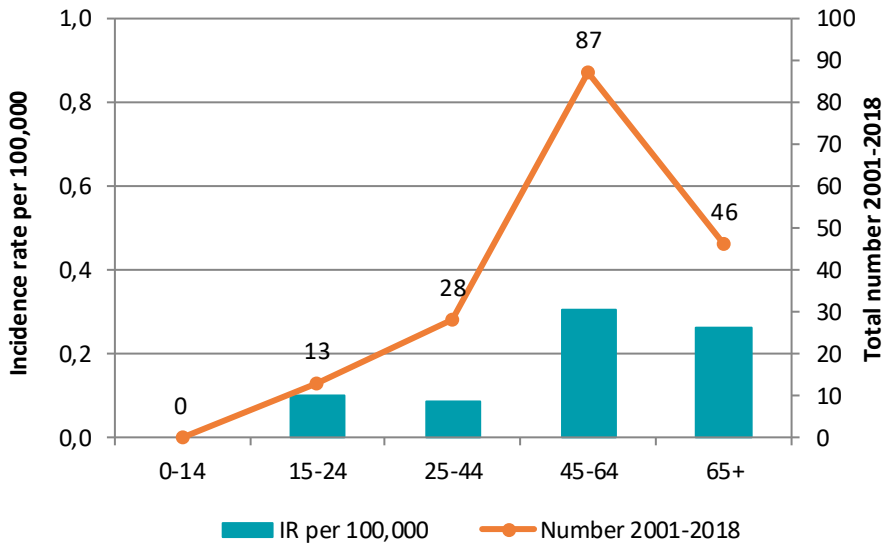

The total numbers includes both Danes and foreigners. "Dane" means a resident in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters, while the incidence rates are based on Danes only.

Alcohol was an important risk factor for unintentional drowning. In at least 285 cases, the person had been drinking alcohol or using illicit drugs (15 cases). This means that alcohol or illicit drugs were involved in 28% of all unintentional drownings. In 2018 alcohol were involved in 17 cases (26%). Accidents involving alcohol most frequently occurred when falling in the water in the harbor (66% of those who have fallen into the harbour). Others have occurred during leisure boating. A substantial share of the cases has happened in situations where the activity is unknown, but where the person has been found in for example a lake, quarry, or stream. In some cases, other people were present. In most unintentional drownings involving alcohol, the person has been a middle aged or elderly man (72 % were older than 45 years of age and 91 % were men).

There is, however, a substantial group of young people aged 15-29 years and almost exclusively men, who drowned in connection with use of alcohol or illicit drugs. At least half of these incidents happened in connection with a night out, where the person has fallen in the water on the way home and almost always when they were alone. In at least four cases and probably more, the person has fallen in the water while peeing in the harbour.

Drowning deaths 1970-2018 - Danish residents

In total 8,131 Danish residents drowned during the period 1970-2018. Of these, 3,533 were unintentional drowning deaths (43%), 3,821 (47%) were suicides and 36 deaths were homicides (0.4%). The manner of death was undetermined for 741 (9%) of the drowning deaths.

Trend 1970-2017

The annual number of Danish residents who drowned in Denmark dropped significantly in the period 1970-2018, from a maximum of 307 drowning deaths in 1981 to 94 in 2018 (Figure H). The lowest number until now was 68 in 2010 followed by 69 in 2016.

The number of fatal unintentional drowning deaths declined from 139 in 1970 to 60 in 2018. The lowest number was 39 in year 2016. The decline was largest among children, adolescents and adults below 45 years of age, while the number among 45-64-year-olds and in the oldest group over 65 years remained almost unchanged.

The trend in suicides by drowning showed a different pattern: The period 1970-1981 was characterized by an increase in the number of suicides from 61 to 147 annually, while the subsequent period up to 2018 was characterized by a decrease to 31 in 2018. The lowest number was 20 in year 2010. Particularly among women, the number of suicides by drowning dropped markedly in the period 1981-2018 and was in recent years lower than the number among men. The annual number of suicides by drowning has been below 50 annually since 2007.

Figure H: Danish residents who drowned in Denmark 1970-2018

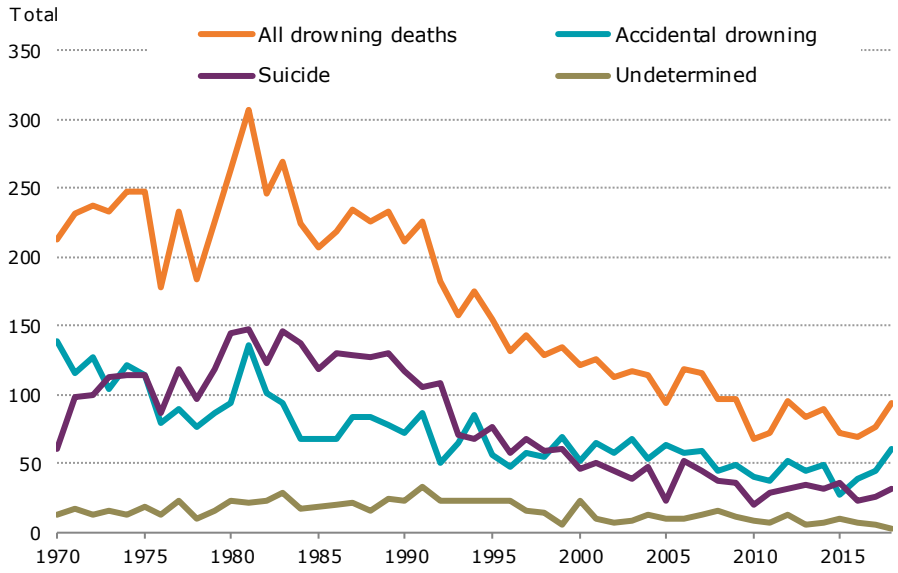

The table includes both Danes and foreigners. "Danes" means residents in Denmark, while foreigners include tourists, sailors and fishermen visiting Danish waters.

Suicide by drowning 2001-2018

- During 2001-2018 in total 651 persons committed suicide by drowning in Denmark.
- Of these, 55% were men and 45% were women; 97% were Danish residents.
- Suicide by drowning was most frequent among adults above 45 years of age and particularly above 75 years of age.
- The number of suicides has decreased, particularly among women.
- Most committed suicide in the harbour (32%), from the coast (20%), or in a lake (15%).
- In at least half of the suicide cases, depression was a contributing factor.

Data sources

The study is based on the following data sources:

- The National Cause of Death Register.
- Death certificates concerning drowned Danes
- Reports concerning rescue operations, police reports and newspaper articles on drowning collected by the Danish Maritime Authority (period from 2002-2018).
- Press releases on drowning incidents in 2009-2018, collected by TrygFonden.
- Information on drowning during the period 2007-2018 by the Danish Council for Greater Water Safety, primarily based on newspaper articles.
- Additional information on the drowning cases obtained by internet searches.
- Data supplied by SOS International.

Evaluation of the coding of manner of death

A review was carried out of all death certificates concerning deaths by drowning in order to verify the stated manner of death. All certificates with the following causes of death were included: ICD10 codes: V90, V92, W65-W74, X31, X38, X39, X71, X92, Y21 or one of the diagnosis T68 (hypothermia) and T75.1 (drowning and submersion). The reassessment was performed by a forensic specialist, skilled in classification of causes and manner of death. In the review, information about the circumstances and the location of the drowning, as well as any medical information were taken into account.

By 2007, the Danish National Board of Health changed the registration practice of death certificates and causes of death to a system of direct electronic reporting by the medical doctor, who had issued the death certificate. This meant that the coding of ICD10 Codes for the underlying and contributory causes of death to the Cause of Death Register was performed by the medical doctor at the post mortem examination, and not as previously by skilled coding staff in the National Board of Health that received all death certificates with doctors' notifications. However, the National Board of health have corrected the coding and from 2010 onwards the quality of coding has improved compared to 2007-2009 and only very few corrections are made in the present study.

Completeness of the data

For the years 2007 onwards, approx. 3-5% of all deaths occurring in Denmark were not listed in the Cause of Death Register, presumably since the death certificates had not been submitted to the National Board of Health[8]. If this percentage also applies to drowning deaths, several death certificates might be missing for these years. However, most of these drowning deaths were probably identified through the review of the alternative data sources, listed above.

Tabeller og figurer

Dødsulykker ved drukning 2018

Året 2018 var vejrmæssigt et usædvanligt år med en lang, varm og tør sommer. Som forventet førte dette desværre til et usædvanlig stort antal drukneulykker, særligt i forbindelse med badning.

I 2018 døde 101 personer ved drukning i Danmark. Af disse skyldtes 65 en ulykke, hvilket er det største antal siden 2009. Resten skyldtes især selvmord (31). For fem personer var dødsmåden ukendt. Yderligere fire danskere druknede i udlandet. Figur A illustrerer dødsmåden blandt druknede i 2018.

Tal for 2019 er endnu ikke tilgængelige, da data fra Dødsårsagsregisteret ikke foreligger før i slutningen i 2020. En prognose baseret på presseklip lyder på 95 druknedødsfald i 2019, men dette tal er usikkert og kan ændre sig ved den endelige opgørelse.

Drukneulykkernes fordeling på alder og køn

Flertallet af de 65, der døde i en drukneulykke i 2018, var 55 år eller ældre (45 i alt). I 2018 var der ét barn, der druknede. Blandt de druknede var de fleste mænd (55).

Drukneulykkernes fordeling på sted for ulykken
Af de 65 personer, som døde i en drukneulykke, druknede flest (23) ved strand eller kyst. Tolv druknede i havne, ti druknede i vandløb, otte i åbent hav og fem i søer. De resterende druknede i badekar, swimmingpool samt andet eller uoplyst sted.

Ulykker ved badning
I 2018 døde der 18 personer i forbindelse med badning. Det er det højeste antal i den undersøgte periode 2001-2018. Flertallet af badeulykker (13) skete ved strand eller kyst. Næsten halvdelen (8) skete i august måned, men i både månederne juni og juli var der dog 4 døde.

Ulykker ved sejlads
I 2018 døde ni personer i drukneulykker i forbindelse med fritidssejlads. Af disse skete de tre i forbindelse med fiskeri og to i forbindelse med jagt. Antallet ligger på niveau med de foregående år. Ingen af de omkomne havde redningsvest på.

Færdsel på havn
I 2018 døde der syv personer i forbindelse med færdsel på havn. Af disse havde de 3 en båd i havnen. Som tidligere år havde flertallet indtaget alkohol (5).

Figur 1: Kort over fatale drukneulykker i 2018

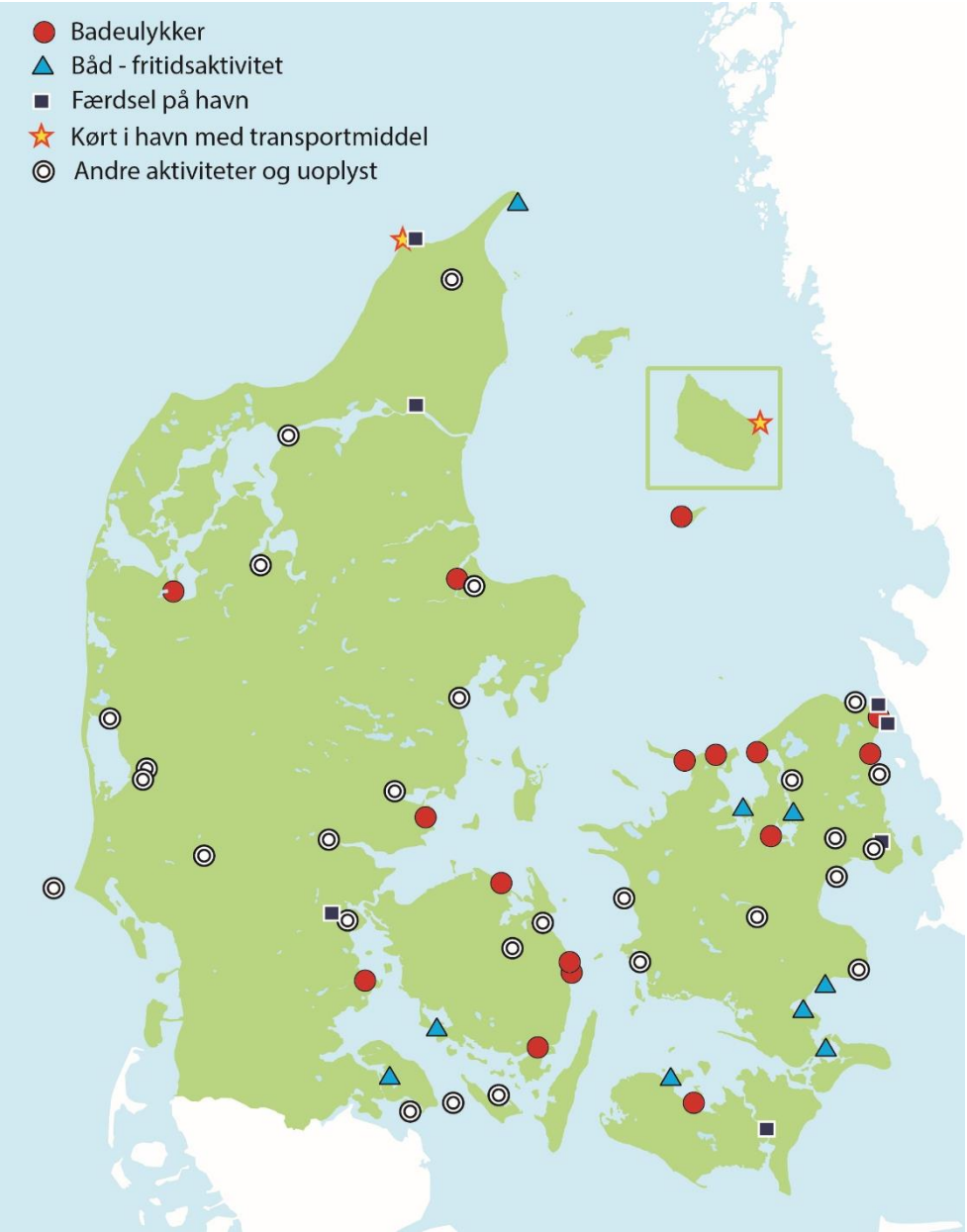

Otte ulykker på bopæl (for eksempel i badekar eller brønde) er udeladt.

Tabel 1. Danskere døde som følge af drukning i udlandet i 2018

Norge	Gran Canaria, Spanien	Mexico	Thailand
1	1	1	1

Kilde: TrygFondens og Rådet for Større Badesikkerheds presseklip

Druknedødsfald i Danmark 2001-2018

Tabel 2: Druknedødsfald i perioden 2001-2018, opdelt på dødsmåde og år

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	I alt
Ulykke	70,2	63,4	48,2	53,7	59,4
Selvmord	42,6	38,2	33,6	26,3	36,2
Ubestemt*	11,0	13,2	9,0	6,3	10,3
I alt	123,8	114,8	90,8	86,3	105,9

*Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere. *Ubestemt inkluderer i alt 6 drab*

Tabel 3: Kønsfordeling i antal og procent for druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2018, opdelt på dødsmåde

	Mænd		Kvinder		I alt
Ulykke	923	86%	147	14%	1.070
Selvmord	357	55%	294	45%	651
Ubestemt*	132	71%	53	29%	185
I alt	1.412	74%	494	26%	1.906

*Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere. *Ubestemt inkluderer i alt 6 drab*

Tabel 4: Druknedødsfald i perioden 2001-2018, opdelt efter dødsmåde og alder

	0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Uoplyst	I alt
Ulykke	49	78	70	111	226	219	184	123	10	1.070
Selvmord	0	16	34	57	108	138	137	158	3	651
Ubestemt*	6	7	15	27	32	38	32	26	2	185
I alt	55	101	119	195	366	395	353	307	15	1.906
Procent	3%	5%	6%	10%	19%	21%	19%	16%	1%	100%

*Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere. *Ubestemt inkluderer i alt 6 drab*

Tabel 5: Druknedødsfald i perioden 2001-2018, opdelt på bopælsland

	Danmark	Tyskland	Norge	Sverige	Polen	Andet, uoplyst	I alt
Ulykke	909	96	9	9	16	31	1.070
Selvmord	633	7	2	4	0	5	651
Ubestemt	163	6	3	2	2	9	185
I alt	1.705	109	14	15	18	45	1.906

**Ubestemt inkluderer i alt 6 drab .*

Fatale drukneulykker i Danmark 2001-2018

Tabel 6: Antal fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aldersgrupper og år

Alder	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Gennemsnit
0-4	1,8	0,8	0,8	0,7	1,1
5-14	2,6	2,6	0,2	1,0	1,7
15-24	6,8	4,2	2,4	3,7	4,3
25-34	6,0	2,2	3,8	3,2	3,8
35-44	7,8	6,2	5,8	4,0	6,2
45-54	14,4	14,2	10,8	9,7	12,6
55-64	15,0	15,0	9,8	6,7	12,2
65-74	7,6	10,4	9,6	15,3	10,2
75+	8,2	6,2	4,8	9,0	6,8
Uoplyst	0,0	1,6	0,2	0,3	0,6
I alt	70,2	63,4	48,2	53,6	59,4

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Stedkategorier

Vi anvender ni forskellige kategorier (koder) til at angive stedet for drukneulykken samt en kode for uoplyst. Ligesom for aktivitetskoderne tager stedkoderne sit afsæt i kodningen anvendt af Steensberg (4). Dog er kategorierne 'vandløb' samt 'bro' tilføjet for at øge præcisionen af stedangivelse, og fordi begge kategorier indeholder et forholdsmæssigt stort antal druknedødsfald. Variablen har følgende kategorier:

- Åbent hav/fjord
- Havn
- Sø
- Kyst (herunder strand)
- Inden- og udendørs bassin
- Badekar
- Bro
- Vandløb, kanal
- Andet
- Uoplyst

Stedkategorien betegner det sted afdøde druknede. Eksempel: Hvis en person kæntrer med et skib på havet, angives stedet som 'åbent hav', mens stedkoden angives som 'kyst', hvis vedkommende er gået ud i havet fra stranden. Skelnen mellem, om ulykken er sket på åbent hav eller ved kysten, vil ofte være baseret på et skøn på baggrund af de tilgængelige oplysninger. Hvis personen er mere end 200 meter fra kysten, kodes stedet som åbent hav, men sker drukneulykken under 200 meter fra kysten, kodes stedet som kyst. F. eks. vil en ulykke, der sker om bord på en båd i havnen eller under ud- og indsejling i havn, blive registreret som 'havn', mens når båden har forladt havnen, vil stedet blive betegnet som åbent hav. Stedkoden 'havn' anvendes også, hvis den druknede faldt i vandet fra kajen eller fra et andet sted på havneområdet, herunder et skib i havn. Stedkategorien 'vandløb' dækker over såvel naturlige åer, gravede vandkanaler (f.eks. i København), grøftekanter med vand og lignende. I kategorien 'andet' omfatter stederne: is på vand, have- eller fiskebassin og lignende, grusgrav, landbrugsareal, mergelgrav, mosehul, våge og vandbrønd med flere.

Ved visse omstændigheder kan det være svært at afklare ulykkesstedet, f.eks. i de tilfælde hvor personen findes drivende i vand/ved kyst, og det ikke kan bestemmes, om afdøde f.eks. er faldet overbord fra et skib ude på havet eller er faldet i havnen.

Tabel 7: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på sted og år

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Gennemsnit
Åbent hav, fjord	18,4	16,0	9,0	4,7	12,8
Havn	17,8	14,6	11,8	11,7	14,2
Sø	5,8	5,0	5,6	4,7	5,3
Kyst, strand	11,4	13,0	13,0	18,0	13,4
Svømme-/havnebad	3,2	0,8	0,8	1,3	1,6
Badekar	1,6	1,0	1,2	1,3	1,3
Bro	0,6	0,2	0	0	0,2
Vandløb	5,8	6,6	3,0	6,7	5,4
Andet	3,8	4,2	3,8	5,0	4,1
Ukendt	1,8	2,0	0	0,3	1,1
I alt	70,2	63,4	48,2	53,7	59,4

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 8: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på sted og aldersgruppe

	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Uoplyst	I alt	%
Åbent hav, fjord	0	0	13	17	40	50	57	36	9	9	231	22%
Havn	0	0	29	19	24	50	63	49	21	1	256	24%
Sø	3	6	7	7	5	30	16	10	12	0	96	9%
Kyst, strand	0	10	8	14	25	53	47	54	30	0	241	22%
Svømme-/hav-nebad	3	8	4	2	1	2	2	2	4	0	28	3%
Badekar	3	0	0	0	1	7	3	4	5	0	23	2%
Bro	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	4	0,4%
Vandløb	0	0	10	5	7	19	18	15	23	0	97	9%
Andet	10	1	5	4	6	9	13	13	13	0	74	7%
Ukendt	0	5	1	1	1	5	0	1	6	0	20	2%
I alt	19	30	78	70	111	226	219	184	123	10	1.070	100%

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 9: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på sted og køn

	Mænd	Kvinder	I alt
Åbent hav, fjord	218	13	231
Havn	238	18	256
Sø	70	26	96
Kyst	202	39	241
Svømme-/havnebad	21	7	28
Badekar	15	8	23
Bro	4	0	4
Vandløb	79	18	97
Andet	60	14	74
Ukendt	16	4	20
I alt	923	147	1.070

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 10: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og aldersgruppe

	0-4	5-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75+	Uoplyst	I alt	%
Badning, svømning	1	22	11	12	14	37	31	35	21	1	185	17%
Bad i badekar	3	0	0	0	1	7	3	4	5	0	23	2%
Båd, fritidsaktivitet	0	0	10	14	27	51	56	39	11	2	210	20%
Arbejdsrelateret fiskeri	0	0	3	4	8	6	4	4	0	7	36	3%
Dykning	0	0	4	3	8	11	3	1	0	0	30	3%
Fritidsfiskeri fra land	0	0	0	0	3	8	8	13	1	0	33	3%
Trafik (Bil, knallert, cykel)	0	0	9	3	6	6	8	5	10	0	47	4%
Færdsel på havn (faldet i havnen)	0	0	13	13	15	36	51	37	9	0	174	16%
Andre aktiviteter	12	3	7	8	15	22	14	14	14	0	109	10%
Uoplyst	3	5	21	13	14	42	41	32	52	0	223	21%
I alt	19	30	78	70	111	226	219	184	123	10	1.070	100%

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Aktivitetskategorier

Aktivitetskategorierne beskriver, hvad afdøde beskæftigede sig med, da ulykken skete. Kategorierne for aktivitet er:

- Badning/svømning
- Bad i badekar
- Båd - fritidsaktivitet (undtagen når båden ligger i havn)
- Arbejdsrelateret fiskeri
- Dykning
- Fritidsfiskeri fra land eller på lavt vand (inklusive fiskeri i waders)
- Trafik, f.eks. kørt i havn i bil eller på cykel
- Færdsel på havn, som fører til fald i havnen (omfatter færdsel til fods i havneområdet, herunder på båd liggende i havn, inklusiv fraborde- og ombordstigning af båd)
- Andre aktiviteter
- Uoplyst aktivitet

Badning/svømning indeholder alle former for leg, badning og svømning i såvel åbent (hav, sø, å) og lukket vand (bassin). **'Fritidsaktiviteter i båd'** inkluderer alene aktiviteter med båd på åbent vand, herunder hav, sø og flod, og inkluderer altså ikke aktiviteter, hvor båden ligger i havn. Ulykker kodet som '**arbejdsrelateret fiskeri**' finder alle sted i arbejdstiden, og en sømand, som fisker i fritiden og forulykker, kodes således som fritidsaktivitet med båd. **Trafik** anvendes, når der er tale om trafikulykker, som fører til drukning (eksempelvis bil, som kører i havnen). En traktor, forulykket i mergelgrav, inkluderes således ikke i denne kategori, men i kategorien 'andre aktiviteter'. Kategorien **færdsel på havn** betegner alle de dødsfald, hvor afdøde har gået eller stået på havnen, enten på kaj eller på skib, og er faldet i vandet. **Andre aktiviteter** omfatter bl.a. færdsel andre steder end i havne, f.eks langs en å eller ved en sø, arbejde i en brønd, paragliding.

Tabel 11: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og køn

	Mænd	Kvinder	I alt
Badning, svømning	145	40	185
Bad i badekar	15	8	23
Båd, fritidsaktivitet (inkl. fritidsfiskeri)	203	7	210
Arbejdsrelateret fiskeri	36	0	36
Dykning	25	5	30
Fritidsfiskeri fra land	33	0	33
Trafik	41	6	47
Færdsel på havn	159	15	174
Andre aktiviteter	92	17	109
Uoplyst	174	49	223
I alt	923	147	1.070

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 12: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og år

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Gennemsnit
Badning, svømning	13,0	10,6	7,2	10,3	10,3
Bad i badekar	1,6	1,0	1,2	1,3	1,3
Båd, fritidsaktivitet	15,2	13,2	9,2	7,3	11,7
Arbejdsrelateret fiskeri	3,2	2,6	1,0	0,7	2,0
Dykning	1,4	1,2	2,2	2,0	1,7
Fritidsfiskeri fra land	1,2	2,0	1,8	2,7	1,8
Trafik	3,0	2,8	1,8	3,0	2,6
Færdsel på havn	13,0	9,4	8,8	6,0	9,7
Andre aktiviteter	6,0	6,2	5,6	6,7	6,1
Uoplyst	12,6	14,4	9,4	13,7	12,4
I alt	70,2	63,4	48,2	53,7	59,4

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 13: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet og måned for ulykke

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	I alt
Badning, svømning	0	0	2	3	12	25	59	60	13	6	3	2	185
Bad i badekar	3	2	1	1	1	2	2	5	1	0	2	3	23
Båd, fritidsaktivitet	10	0	13	14	28	34	31	25	21	24	2	8	210
Arbejdsrelateret fi-skeri	5	7	0	6	2	1	2	0	2	4	2	5	36
Dykning	1	0	2	4	3	4	5	6	2	2	1	0	30
Fritidsfiskeri fra land	0	2	5	5	6	1	2	0	0	7	4	1	33
Trafik	7	7	4	4	1	2	4	0	1	6	7	4	47
Færdsel på havn	14	9	13	13	21	18	14	20	14	9	13	16	174
Andre aktiviteter	10	6	8	11	11	11	12	13	5	9	6	7	109
Uoplyst	24	22	19	23	13	17	20	22	21	7	16	19	223
I alt	74	55	67	84	98	115	151	151	80	74	56	65	1.070
Procentfordeling	7%	5%	6%	8%	9%	11%	14%	14%	7%	7%	5%	6%	100%

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 14: Fatale drukneulykker 2013-2018, opdelt på aktivitet og vandtemperatur

	Under 5 gr.	5-9 gr.	10-14 gr.	15-19 gr.	20- gr.	I alt
Badning, svømning	0	3	5	33	15	56
Båd, fritidsaktivitet	6	5	9	17	5	42
Arbejdsrelateret fiskeri	0	2	0	1	0	3
Dykning	0	3	3	5	0	11
Fritidsfiskeri fra land	0	6	4	1	1	12
Trafik	2	7	2	2	0	13
Færdsel på havn	12	7	9	15	4	47
Andre aktiviteter	7	5	9	14	1	36
Uoplyst	19	19	10	24	3	75
I alt	46	57	51	112	29	295
Andel	16%	20%	17%	38%	10%	100%
Andel af tiden	22%	25%	18%	30%	4%	100%

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere. Vandtemperaturen er baseret på et gennemsnit af DMIs målinger over 18 dage og 3 målepunkter (vestjylland, østjylland, nordsjælland). I 2018 er vandtemperaturerne dog estimeret ud fra lufttemperaturen.

Sammenhæng mellem sommervejret og ulykker

Det er oplagt at formode, at der er en sammenhæng mellem en varm sommer, og et stort antal drukneulykker, særligt badeulykker. Figur 2 viser variationen i perioden 2004-2018 af antallet af dødsulykker ved badning og fritidssejlads, sammenholdt med sommertemperaturen (gennemsnitstemperatur af månederne juni-august, DMI)

Figur 2: Antal fatale drukneulykker ved fritidssejlads og badning samt gennemsnitstemperaturen i sommermånederne, 2004-2018

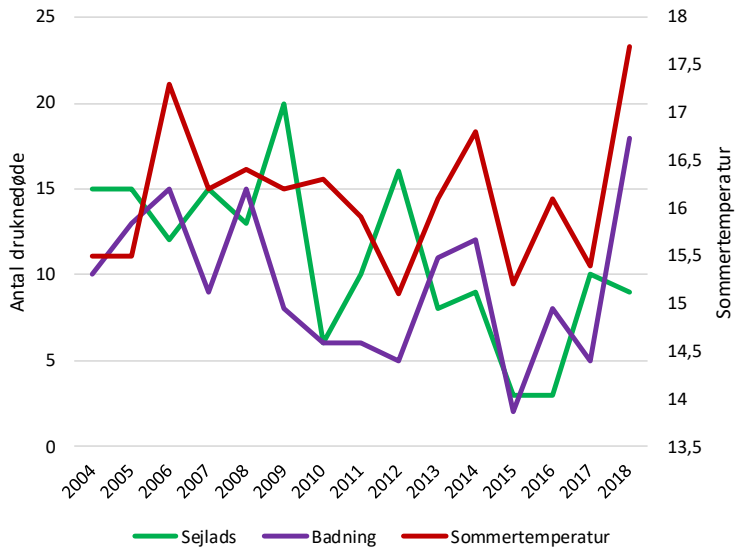

Figuren viser en tydelig sammenhæng mellem sommertemperaturen og badeulykker. Sammenhængen findes stort set ikke for fritidssejlads, som dog typisk også er fordelt på flere måneder og ikke er så tæt knyttet til varmt vejr.

Fritidsaktivitet i båd

Tabel 15: Fatale ulykker ved fritidssejlads 2001-2018, opdelt på bådtype

	Fiskeri	Sejlads	Andet og uoplyst	I alt
Jolle, mindre båd	56	23	5	84
Sejlskib, lystsejler, skonnert	1	29	1	31
Kano	2	3	1	6
Kajak	1	10	2	13
Skydepram	3	0	5	8
Gummi- eller plasticbåd	5	4	0	9
Motorbåd, speedbåd	1	13	0	14
Robåd	3	1	0	4
Andet	3	4	1	8
Ukendt	9	21	3	33
I alt	84	108	18	210

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 16: Årsager til fatale ulykker ved fritidssejlads 2001-2018

Primære og medvirkende årsager	Fiskeri	Sejlads	Andet og uoplyst	I alt
Primære årsager				
Fald overbord	31	42	5	78
Kæntring	18	25	3	46
Påsejling af mole, skib o.l.; påsejlet af skib	1	9	1	11
Grundstødning	0	5	0	5
Båd sunket eller vandfyldt	5	5	0	10
Ramt af bom	0	5	0	5
Andet	3	5	0	8
Primær årsag ikke oplyst	26	12	9	47
Medvirkende årsager (udvalgte)				
Kølvand fra skib	0	2	0	2
Garn eller andet i skruen	6	1	0	7
Vind, bølger, hårdt vejr	12	16	0	28
Skulle tisse	2	3	0	5
Alkohol	8	24	4	36
Helbredsproblemer eller overvægt omtalt	9	6	1	16
Ulykker i alt	84	108	18	210

Der er kun medtaget en primær årsag, men der kan godt være flere medvirkende årsager, f.eks. kan der ved fald overbord være angivet både hårdt vejr og alkohol som medvirkende årsager.

Figur 3: Kort over drukneulykker ved fritidssejlads 2001-2018

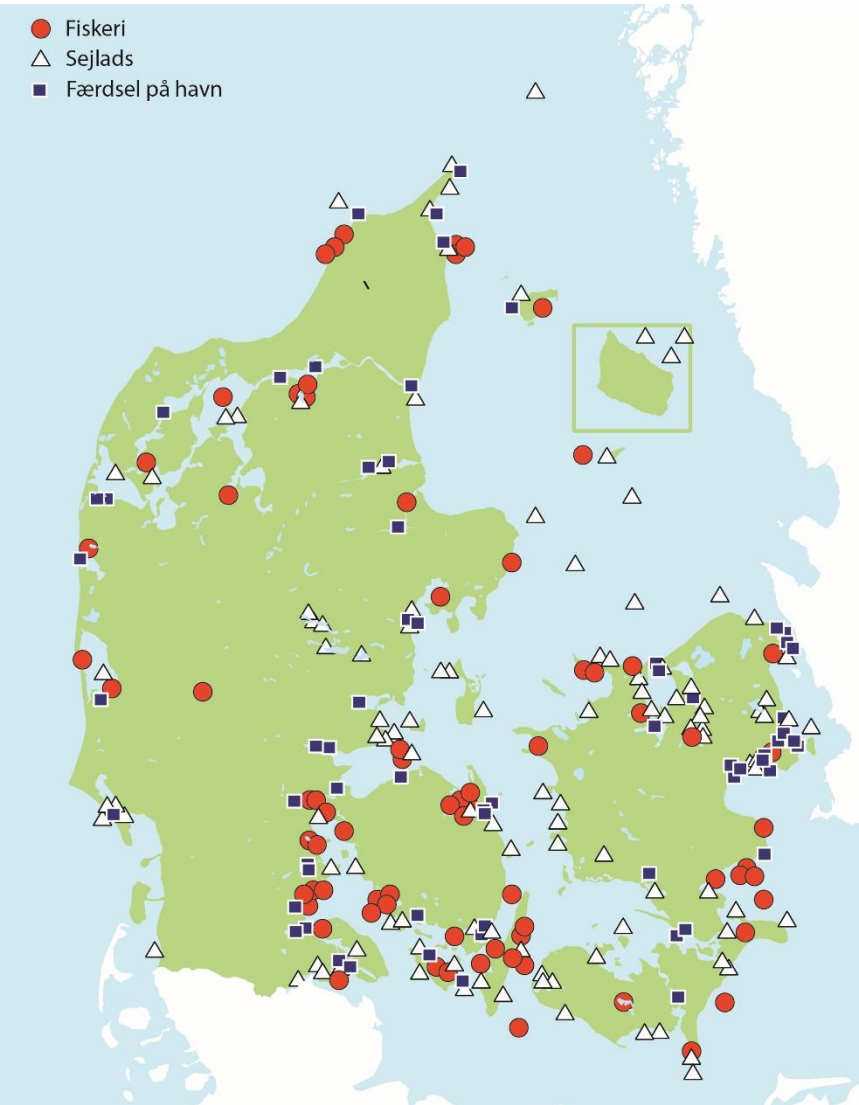

Kortet viser dødsfald i forbindelse med fritidssejlads blandt personer med fast bopæl i Danmark samt udlændinge druknet i Danmark. "Færdsel på havn" omfatter kun de, der færdedes på havnen og havde en båd i havnen.

Figur 4. Udvikling i antal drukneulykker blandt fritidssejlere 2001-2018

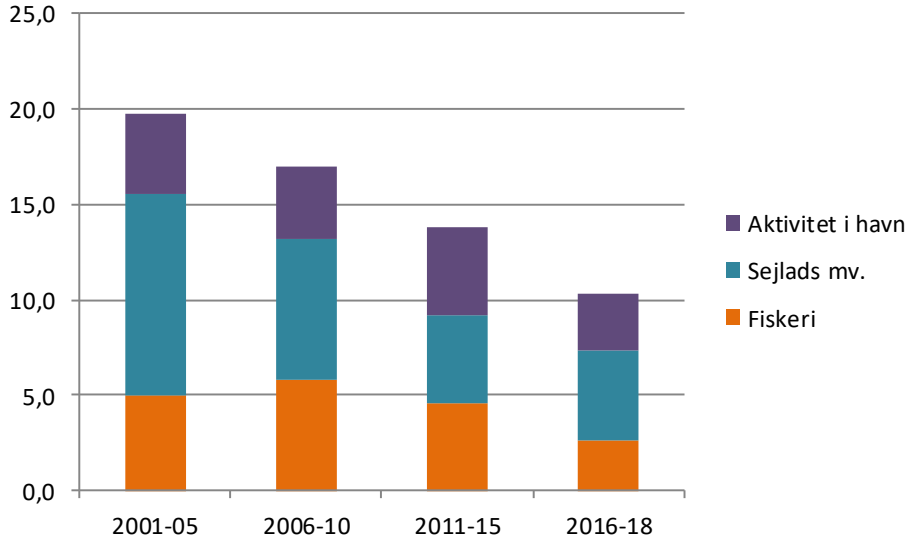

Badeulykker

Tabel 17: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på sted og aldersgruppe

	0–14	15–24	25–34	35–	45–54	55–	65–74	75+	uoplyst	I alt
Åbent hav/fjord	0	0	0	1	2	2	0	1	0	6
Havn	0	2	0	0	1	0	1	0	1	5
Sø	2	0	1	2	5	0	1	1	0	12
Strand, kyst	10	4	7	10	25	28	31	17	0	132
Svømmebassin, havne-bad	9	4	1	1	1	1	2	2	0	21
Vandløb, andet	0	1	3	0	1	0	0	0	0	5
Ukendt	2	0	0	0	2	0	0	0	0	4
I alt	23	11	12	14	37	31	35	21	1	185
Procent	14%	6%	7%	7%	21%	17%	17%	11%	1%	100%

Tabel 18: Fatale badeulykker 2001-2018, årigt gennemsnit opdelt på aldersgruppe og periode

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	I alt
0-14	2,0	2,0	0,4	0,3	1,3
15-24	1,0	0,4	0,4	0,7	0,6
25-34	1,0	0,4	0,6	0,7	0,7
35-44	1,4	0,6	0,4	0,7	0,8
45-54	2,6	2,2	2,0	1,0	2,1
55-64	1,8	2,2	1,2	1,7	1,7
65-74	1,6	1,8	1,8	3,0	1,9
75-	1,6	1,0	0,4	2,0	1,2
I alt	13,0	10,6	7,2	10,3	10,3

Tabel 19: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på sted og måned for ulykke

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	I alt
Åbent hav/fjord	0	0	0	0	0	1	2	3	0	0	0	0	6
Havn	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	5
Sø	0	0	0	0	0	5	3	4	0	0	0	0	12
Strand, kyst	0	0	0	1	5	11	50	47	10	6	1	1	132
Svømmebassin, hav-nebad	0	0	2	2	6	3	1	5	0	0	1	1	21
Vandløb, andet	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	5
Ukendt	0	0	0	0	0	2	1	0	1	0	0	0	4
I alt	0	0	2	3	12	25	59	60	13	6	3	2	185
Procent	0%	0%	1%	2%	6%	14%	32%	32%	7%	3%	2%	1%	100%

Figur 5: Kort over fatale badeulykker i Danmark 2001-2018

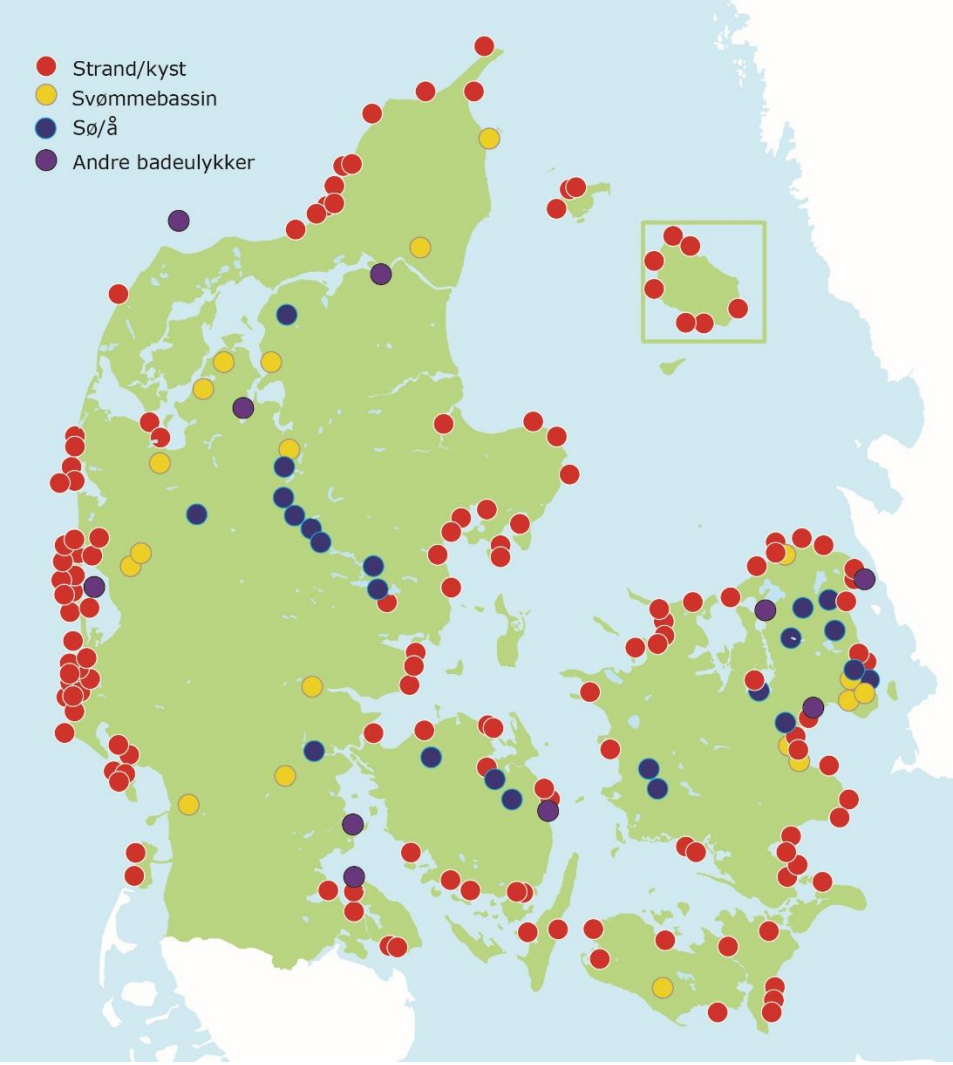

Kortet viser dødsfald pga. badeulykker blandt personer med fast bopæl i Danmark samt udlændinge druknet i Danmark. Tre badeulykker kunne ikke stedfæstes og fremgår derfor ikke på kortet.

Tabel 20: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på sted og køn

	Mænd	Kvinder	I alt
Åbent hav/fjord	5	1	6
Havn	5	0	5
Sø	9	3	12
Strand/kyst	102	30	132
Svømmebassin, havnebad	16	5	21
Vandløb, andet	4	1	5
Ukendt	4	0	4
I alt	145	40	185
Procentfordeling	78%	22%	100%

Tabel 21: Fatale badeulykker 2001-2018, opdelt på alder og køn

	Mænd	Kvinder	I alt
0–14	20	3	23
15–24	11	0	11
25–34	9	3	12
35–44	12	2	14
45–54	28	9	37
55–64	25	6	31
65–74	22	13	35
75+*	18	4	22
Total	145	40	185
Procentfordeling	78%	22%	100%

*Tabellerne omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere. *) inkluderer en person med ukendt alder*

Alkohol, stoffer, byture og drukning

Alkohol var en væsentlig risikofaktor ved død som følge af drukneulykker. I mindst 285 tilfælde havde den druknede drukket alkohol forinden eller indtaget stoffer (15 tilfælde), hvilket svarer til 28% af alle dødsfald ved drukneulykker. Dette forekom især blandt de, der faldt i havnen og druknede, hvor mindst 66% havde drukket alkohol/indtaget stoffer. I 2018 var der alkohol involveret i 17 tilfælde (26%). Ulykker hvor alkohol er involveret sker oftest ved fald i havn. Andre sker ved fritidsaktivitet i båd (14% af alkoholrelaterede ulykker). En betydelig andel sker i situationer hvor aktiviteten er ukendt, men hvor personen er fundet f.eks. i en sø, udgravning eller vandløb (23%). I en del tilfælde, 29%, var der andre til stede. I de fleste drukneulykker hvor der er alkohol involveret, er der tale om midaldrende eller ældre mænd (72% var over 45 år og 91% var mænd). I 68 af de 285 drukneulykker hvor alkohol var involveret (24%), var der beskrevet kendte alkoholproblemer for den druknede.

Der er dog en betydelig gruppe unge i alderen 15-29 år og næsten alle mænd, i alt 38 personer, der druknede i forbindelse med brug af alkohol eller stoffer. Mindst halvdelen af disse skete i forbindelse med byture, hvor man ved et uheld er faldet i vandet på vej hjem eller har være ude at svømme; næsten altid alene. Mindst fire og sandsynligvis flere er faldet i vandet, da de skulle tisse i havnen.

Tabel 22: Fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på om alkohol var involveret i ulykken

	Alkohol eller stoffer involveret	Ikke involveret	Ikke oplyst	I alt
Badning, svømning	23	15	147	185
Bad i badekar	7	1	15	23
Båd, fritidsaktivitet	40	21	149	210
Arbejdsrelateret fiskeri	0	1	35	36
Dykning	1	2	27	30
Fritidsfiskeri fra land	1	4	28	33
Trafik	19	1	27	47
Færdsel på havn	114	5	55	174
Andre aktiviteter	20	15	74	109
Uoplyst	75	11	137	223
I alt	300	76	694	1.070

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Færdsel på havn

Figur 6: Kort over fatale drukneulykker i Danmark 2001-2018 i forbindelse med færdsel til fods på havn, samt hvor man er kørt i havn i bil, på cykel eller lignende.

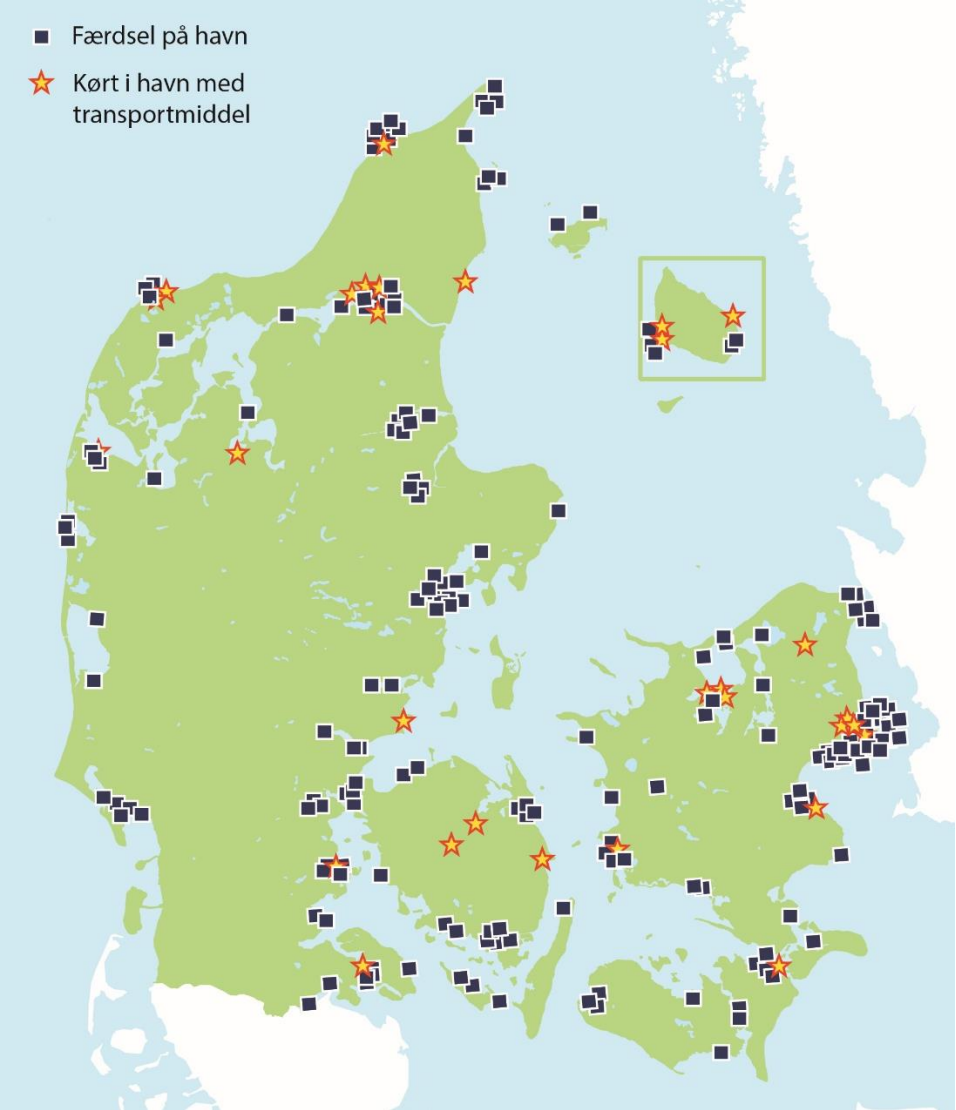

Kortet viser drukneulykker blandt personer med fast bopæl i Danmark samt udlændinge druknet i Danmark.

Hvor skete ulykkerne ved færdsel til fods i havne?

Nedenfor er angivet, hvilke byer og havne ulykkerne skete i (2001-2018).

Aalborg (5): Nørresundby sejlklub, havnebassin ved Limfjordsværftet, Havneindløbet v. KMD, Østre havnebassin, vestre havneprom.
Assens (1): Marinaen
Augustenborg (1): Bådehavnen.
Bogense (2): Bogense havn, Bogense marina.
Brøndby (2): Brøndby Havn.
Brejning (2): Brejning havn
Dragør (1): Dragør havn.
Esbjerg (3): Fiskerihavnen, Kullerkaj, havnebassin.
Flensborg (1): Fundet v. Kollund Lillestrand
Faaborg (2): Faaborg havn (2)
Fanø, Nordby (1): Nordby havn.
Fredericia (1): Lystbådehavnen.
Frederikshavn (4): Havnen; Nordre Kaj, Aalbæk havn, søsportshavn.
Frederiksværk (1): Stålværkshavnen
Gilleleje (1)
Gjøl (1): Gjøl havn.
Grenaa (1): Grenaa kaj.
Haderslev (4): Haderslev havn, lystbådehavn
Hadsund (1): Fiskerihavnen.
Hanstholm (2). Havnebassinet.
Hals (1): Hals havn.
Haverselv (1) lystbådehavnen
Helsingør (7): Helsingør Nordhavn (5), Helsingør lystbådehavn(2).
Hirtshals (7): Hirtshals havn
Holbæk (1): Holbæk havn.
Horsens (2): Lystbådehavnen, Horsens havn.
Hundested (2): Havnen; v. beddingevej.
Hundige (1): ved Hejren.
Hvide Sande (1): Havnen.
Hvidovre (1): Hvidovre havn.
Ishøj (2): Ishøj havn.
Kalundborg (1): Færgelejet ved samsøfærgen.
Kalvø (2): Kalvø lystbådehavn, Kalvø bådelaug.
Kastrup (2): Kastrup lystbådehavn, Kastrup marina.
Kerteminde (4): Ved Marinavej(2), Søndre havnekaj.
Kolding (2): Havnegade; Marina syd.
Korsør (1): Korsør havn v. fæstningskajen.
København (19): Langebro, Nyhavnskanal ved Nyhavn (3), Havnegade, Christianshavn (3), havnen sejlklubvej, Trangraven ved Prinsessegade, Lautrupskaj, Langeline lystbådehavn, havnebassin ved husbåd, havnebassin, Nordhavn ved Svaneknoppen, Marmorvej, Lynetten lystbådehavn, Sundby sejlklub, Islands Brygge(2).
Køge (4): Køge havn.
Lemvig (3): Lemvig havn
Lohals (1): Havnen
Læsø, Vesterø (1): Havnebassin, Vesterø havn.
Læsø, Østerby (1): Østerby havn.
Mariager (1): Mariager havn.
Marstal (1): Marstal havn.
Middelfart (2): Lillebælt ved Gl. Strandvej; Middelfart Marina
Mullerup (1): Havnen.
Nakskov (2): Nakskov havn.
Nexø (2): Nexø havn
Nykøbing F (1): Nykøbing F. havn ved Sam Tank.
Nysted (1): Nysted havn.
Nykøbing F. (1): Nordhavnen.
Nykøbing Sj. (1): Nykøbing Sjællands lystbådehavn.
Næstved (2): Næstved havn.
Præstø (1): Stavreby havn.
Randers (7): Motorbådshavnen, Havnebassinet ud for bådvænget (2), Energikaj, Gudenå v. Randers havn, sydlige havnebassin øst for cykelbroen, Havnebassinet ud for Kulholmsvej.
Ringkøbing (2): Ringkøbing havn, Bork havn.
Roskilde (1): Kaj v. Strandgade.
Rødvig (1): Rødvig havn.
Rønne (3): Rønne havn (2), yderste mole Rønne havn.
Sakskøbing (2): Vandet ud for Havnegade 4; Sakskøbing havn.
Skagen (4): Skagen havn.
Skibby (1): Skuldelev Havn.
Stege (1): Stege havn.
Struer (1): Struer industrihavn.
Stubbekøbing (1): Havnebassinet østre havn.
Sundsøre (1): havnen.
Svendborg (4): Svendborg havn (2), Svendborg lystbådehavn (2).
Sønderborg (5): Sønderborg lystbådehavn, Sønderborg havn, Færgelejet Fynshav, Marinaen; v. Kongebroen.
Thorsminde (2): Thorsminde havn.
Vallensbæk (1): Vallensbæk havn.
Vejle (1): Vejle havn.
Vildsund (1): Vildsund havn.
Vordingborg (2): Sydhavn, havn.
Ærøskøbing (2): Ærøskøbing havn(2).
Aarhus (8): Aarhus havn kaj 27, bassin 8, kaj 85 i containerhavn, ved Nordhavnsgade, Marselisborg lystbådehavn (2), ved Fiskerivej, Aarhus havn ved Borneovej.

Uoplyst havn (3).

Andre til stede på ulykkestidspunktet

Tabel 23: Andre til stede ved fatale drukneulykker 2001-2018, opdelt på aktivitet

	Alene	Andre til stede	Uoplyst	I alt
Badning, svømning	46	113	26	185
Bad i badekar	20	3	0	23
Båd, fritidsaktivitet	81	117	12	210
Arbejdsrelateret fiskeri	11	12	13	36
Dykning	1	29	0	30
Fritidsfiskeri fra land	25	7	1	33
Trafik	24	20	3	47
Færdsel på havn	137	27	10	174
Andre aktiviteter	60	36	13	109
Uoplyst	177	6	40	223
I alt	582	370	118	1.070
Procent	54%	35%	11%	100%

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Genoplivning

Tabel 24: Genoplivningsforsøg, opdelt på aktivitet, 2001-2018

	Genoplivning forsøgt				
	Ja	Nej	Uoplyst	Total	Procent* genoplivet
Badning, svømning	121	21	43	185	65%
Bad i badekar	8	5	10	23	35%
Båd, fritidsaktivitet	72	73	65	210	34%
Arbejdsrelateret fiskeri	9	10	17	36	25%
Dykning	22	2	6	30	73%
Fritidsfiskeri fra land	11	3	19	33	33%
Trafik	19	7	21	47	40%
Færdsel på havn	41	57	76	174	24%
Andre aktiviteter	50	20	39	109	46%
Uoplyst	34	80	109	223	15%
I alt	387	278	405	1.070	36%

**) Beregnet af alle uanset om der er oplysninger, da manglende oplysninger om genoplivning oftest er udtryk for at der ikke var genoplivningsforsøg.*

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Børns drukneulykker

Tabel 25: Fatale drukneulykker blandt 0-17 årige børn i perioden 2001-2018, årligt gennemsnit opdelt på periode

År	Antal
2001-2004	5,4
2005-2009	4,2
2010-2014	1,0
2015-2018	2,3
Gennemsnit	3,3

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Tabel 26: Fatale drukneulykker blandt 0-17 årige børn 2001-2018, opdelt på alder og aktivitet

Alder	Badning, svømning	Bad, badekar	Færdsel på havn	Trafik, andre aktiviteter	Uoplyst	I alt
0-4	1	3	0	12	3	19
5-9	15	0	0	3	4	22
10-14	7	0	0	0	1	8
15-17	3	0	3	1	4	11
I alt	26	3	3	16	12	60

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Fatale drukneulykker i regionerne

Figur 7: Antal fatale drukneulykker 2001-2018, årligt gennemsnit opgjort på regioner

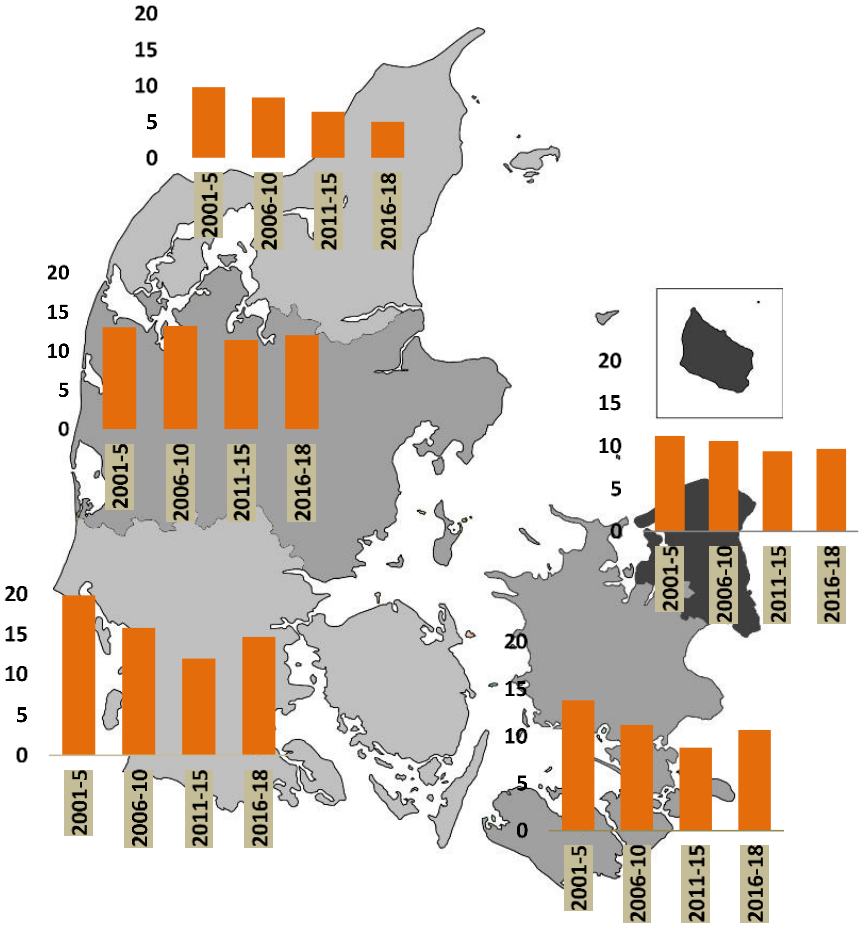

Figur 8: Antal fatale badeulykker 2001-2018, årligt gennemsnit opgjort på regioner

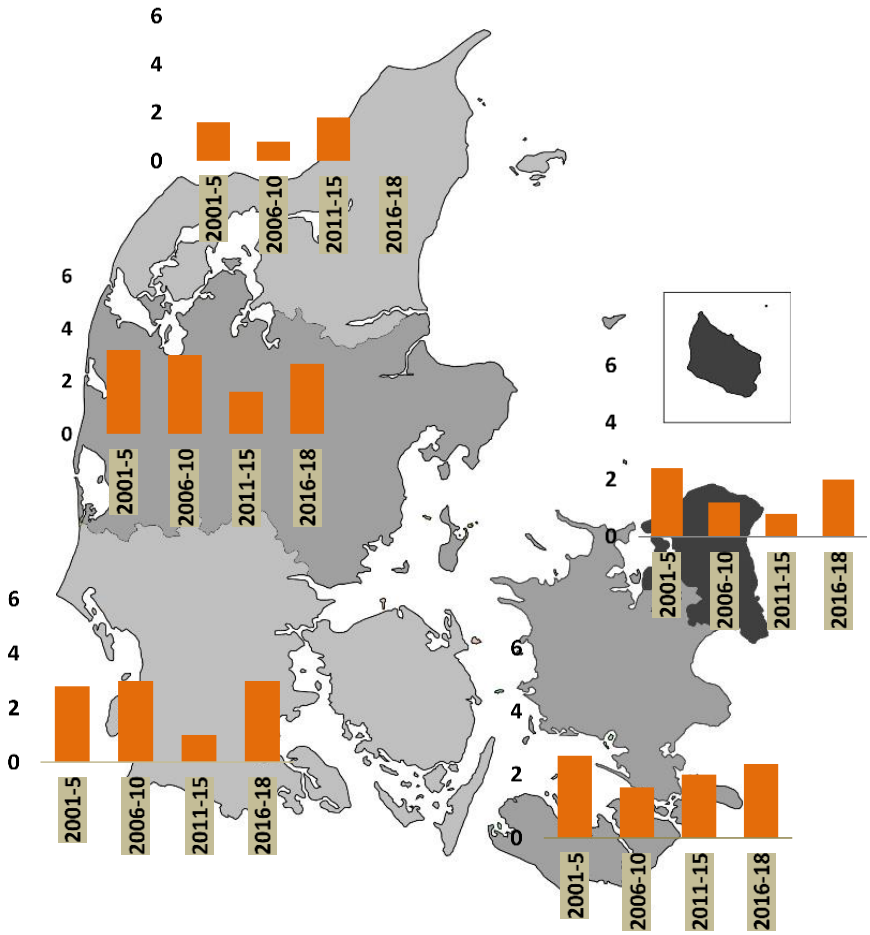

Figur 9: Antal fatale drukneulykker i forbindelse med fritidsaktiviteter i båd 2001-2018, årligt gennemsnit opgjort på regioner

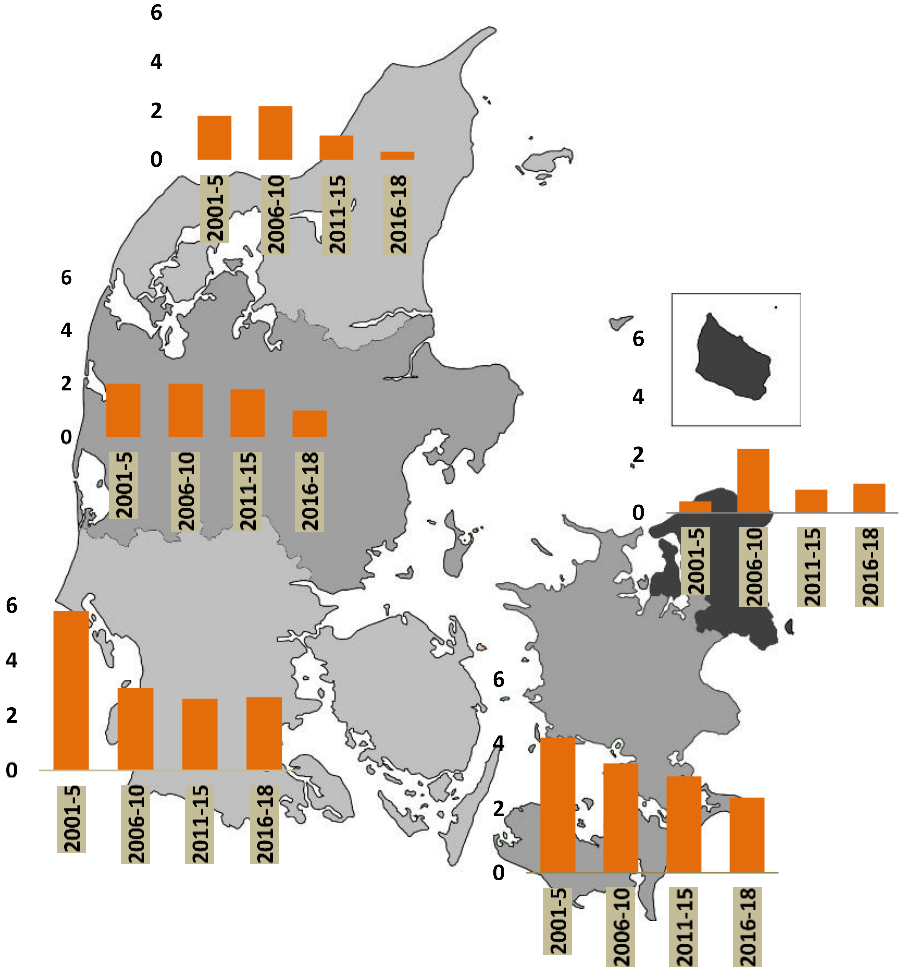

Figur 10: Antal fatale drukneulykker i relation til færdsel på havn 2001-2018, årligt gennemsnit opgjort på regioner

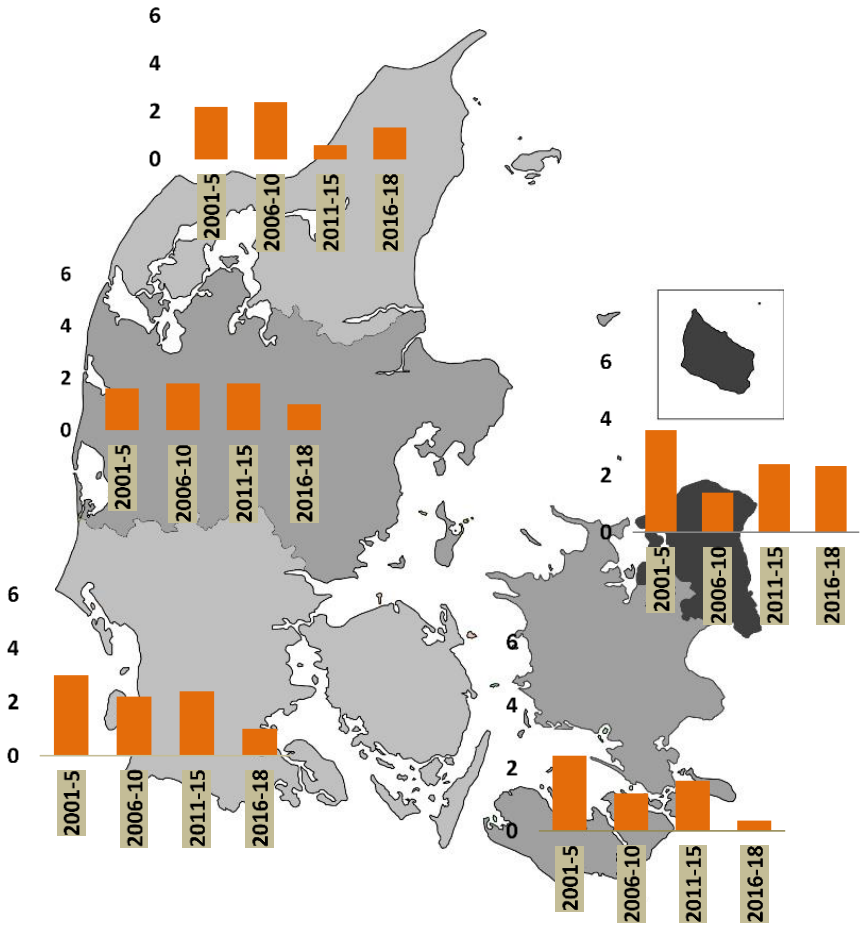

Druknedødsfald 1970-2018 (udlændinge er ikke medtaget her)

Figur 11: Danskere druknet i Danmark i perioden 1970-2018, opdelt på dødsmåde

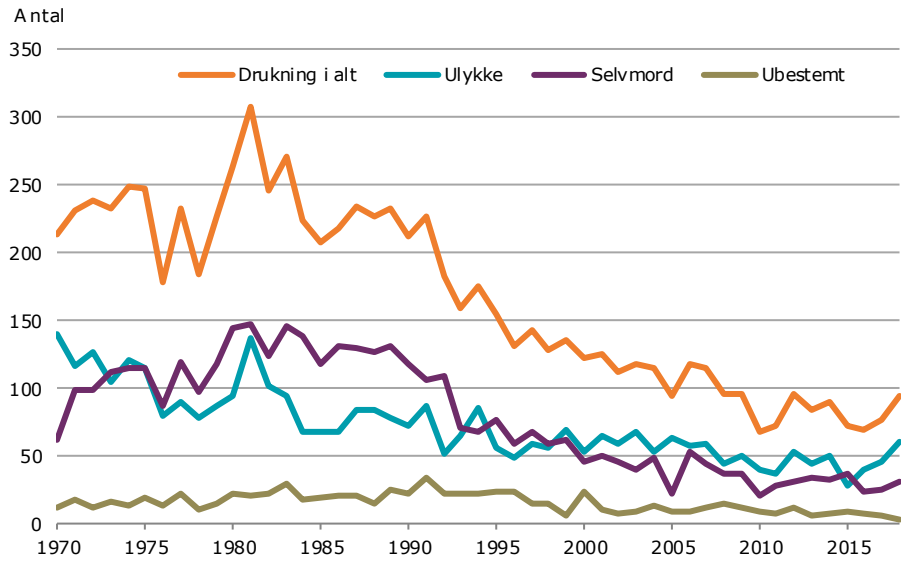

Figuren omfatter alene danskere, dvs. personer med fast bopæl i Danmark.

Figur 12: Danskere druknet i Danmark som følge af ulykke eller selvmord i perioden 1970-2018, opdelt på køn

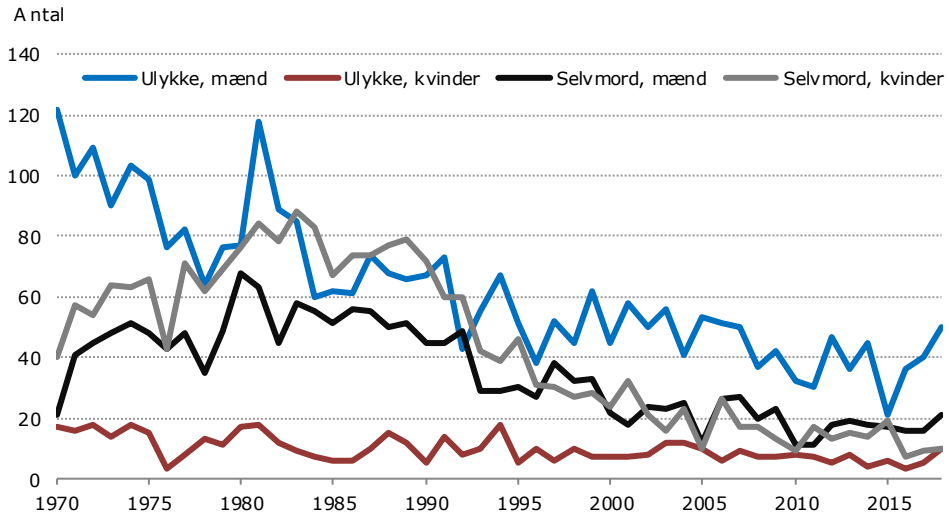

Figuren omfatter alene danskere, dvs. personer med fast bopæl i Danmark.

Figur 13: Danskere druknet ved ulykke i Danmark i perioden 1970-2018, fordelt på aldersgrupper, op til 24 år. Rater pr. 100.000 indbyggere.

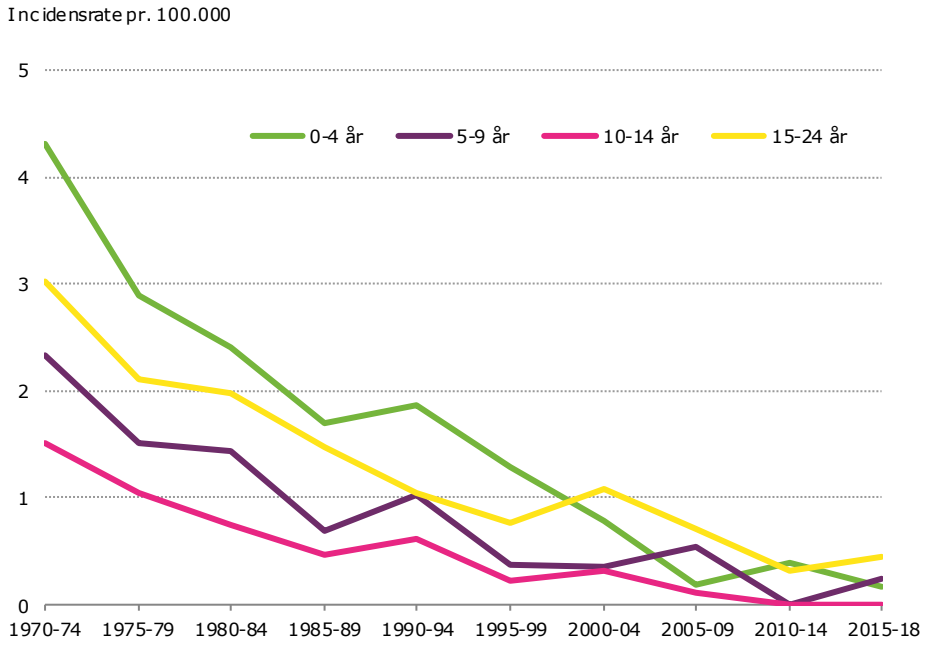

Figuren omfatter alene danskere, dvs. personer med fast bopæl i Danmark.

Figur 14: Danskere druknet ved ulykke i Danmark i perioden 1970-2018, fordelt på aldersgrupper, fra 25 år og opefter. Rater pr. 100.000 indbyggere

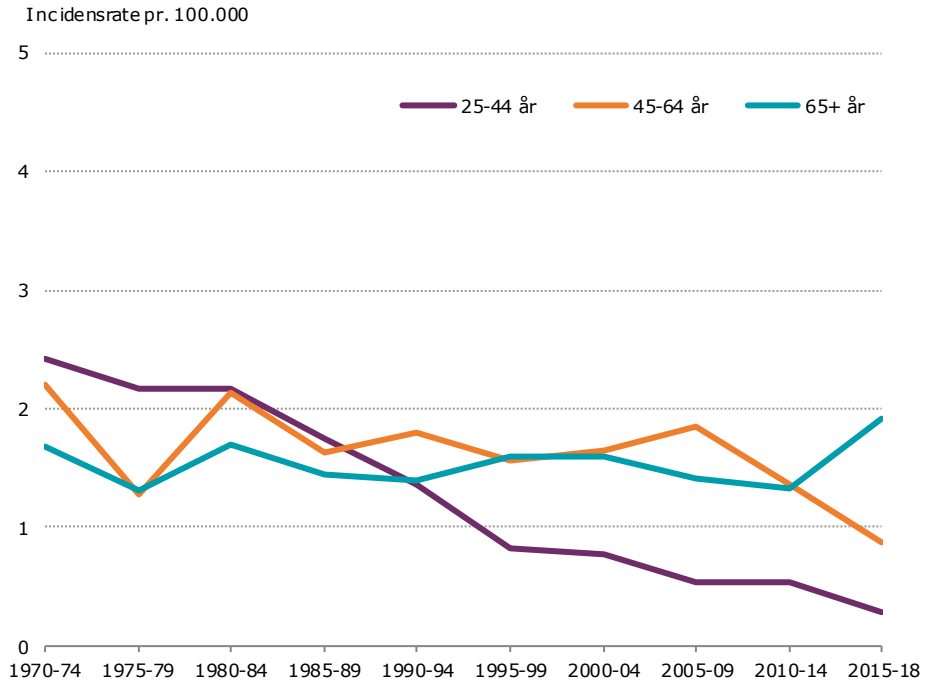

Figuren omfatter alene danskere, dvs. personer med fast bopæl i Danmark.

Selvmord ved drukning

Tabel 27: Selvmord ved drukning, opdelt på aldersgrupper og år, årligt gennemsnit 2001-2018

Alder	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2018	Gns.	Rate pr. 100.000§
15–24	1,0	0,2	0,8	2,0	0,9	0,1
25–34	2,2	2,2	1,6	1,3	1,9	0,3
35–44	4,6	2,6	3,2	1,7	3,2	0,4
45–54	8,6	7,4	4,6	1,7	6,0	0,8
55–64	9,2	8,4	6,8	5,3	7,7	1,1
65–74	7,4	7,8	7,4	8,0	7,6	1,4
75+	9,6	9,6	8,6	6,3	8,8	2,2
Total	42,6	38,2	33,6*	26,3	36,2	0,7

**) En person med uoplyst alder §) Kun danskere indgår her*

Figur 15: Selvmord ved drukning 1970-2018 for mænd og kvinder

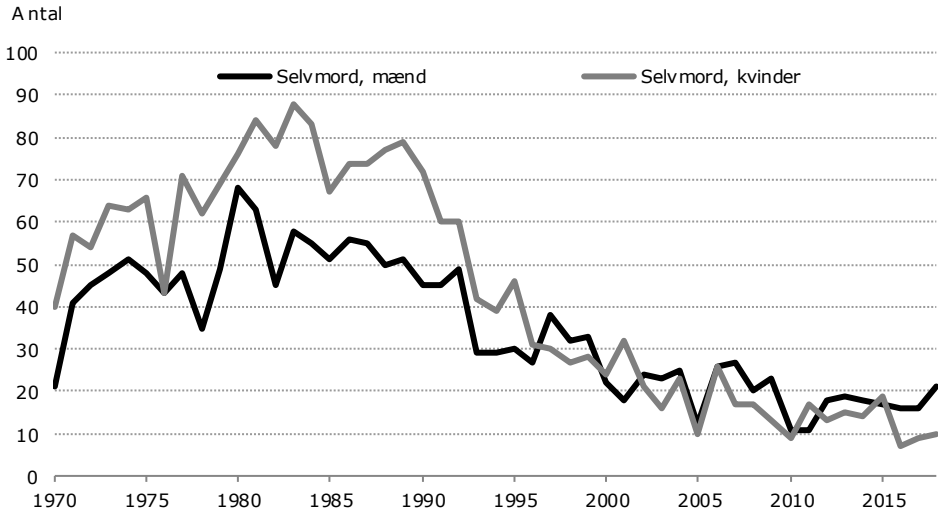

Figuren omfatter alene danskere, dvs. personer med fast bopæl i Danmark.

Tabel 28: Selvmord ved drukning, opdelt på sted og køn, 2001-2018

	Mænd	%	Kvinder	%	I alt	%
Åbent hav, fjord	4	1%	8	3%	12	2%
Havn	123	34%	85	29%	208	32%
Sø	50	14%	50	17%	100	15%
Kyst	58	16%	69	23%	127	20%
Badekar	13	4%	22	7%	35	5%
Bro	48	13%	17	6%	65	10%
Vandløb	36	10%	16	5%	52	8%
Andet*	17	5%	14	4%	31	5%
Ukendt	8	2%	13	4%	21	3%
I alt	357	100%	294	100%	651	100%

**Inklusive svømmebassin, havnebad*

Sygehusbehandlede drukneofre 2018

Tabel 29: Antal overlevende sygehusbehandlede drukneofre i 2018, opdelt på alder.

Alder	Antal
0-4	22
5-9	9
10-14	4
15-19	6
20-29	9
30-39	5
40-59	13
60+	11
I alt	90

*) Heraf 11 med ukendt alder (heraf 6 udlændinge). Tabellen inkluderer selvmordsforsøg, som dog er et mindretal.

Tabel 30: Årligt antal sygehusbehandlede drukneofre 2005-2018, opdelt på alder

Alder	2005-2010	2011-2015	2016-2018	Gennemsnit
0-4	12,7	8,6	11,7	11,0
5-9	8,5	8,6	7,3	8,3
10-14	6,3	4,8	5,0	5,5
15-19	3,3	7,6	8,3	5,9
20-29	7,7	7,6	12,0	8,6
30-39	5,0	5,6	4,3	5,1
40-59	12,0	16,6	11,3	13,5
60+	9,5	14,2	11,3	11,6
I alt*	65,0	73,6	81,0	71,5

*) Inkluderer udlændinge og andre hvor alder ikke er registreret

Metode

Begreber anvendt i rapporten

Druknedød: Inklusion af dødsfald som drukning har som udgangspunkt været, at den tilgrundliggende dødsårsag på dødsattesten var angivet som drukning (submersio). Dødsfald som følge af nedkøling i vand samt dødsfald, hvor dødsårsagen angives som en følgevirkning af drukning, er også medtaget, da det kan være svært at bestemme den egentlige årsag til druknedødsfaldet; disse udgør ca. 1 %. Medtaget er også dødsfald, hvor dødsårsagen angives som en følgevirkning af nærdrukning. Senfølgerne medregnes, da dette netop angiver, at drukning er den tilgrundliggende årsag til dødsfaldet. Ved flere dødsfald har en obduktion fundet sted, og i disse tilfælde har det været dødsårsagen bestemt ved obduktion, som var den bestemmende faktor. Dødsfald i vandet, hvor den tilgrundliggende årsag er andet end drukning, f.eks. dykkersyge eller hjertestop, er ikke inkluderet i undersøgelsen.

Blandt ulykkestyper, der inkluderes, er følgende:

- Drukning i vand.
- Drukning i andre flydende medier (f.eks. gylle).
- Senfølge af ikke-fatal druknehændelse.
- Dødsfald som følge af nedkøling i vand.

Fejlkodning af dødsårsag på dødsattesten er selvfølgelig en mulighed. Således kan det ikke udelukkes, at dødsfald som følge af hjerteanfald eller lignende, mens man er i vandet, undertiden kodes som drukning på dødsattesten og derfor medtages i indeværende undersøgelse, hvis anfaldet og døden indtræffer, mens afdøde var i vand. Omvendt kan dødsfald, hvis egentlige årsag var drukning, blive kodet som hjerteanfald og ikke drukning på dødsattesten, og i sådanne tilfælde vil druknetilfældet ikke altid optræde i denne rapport. I praksis er der en række tilfælde, hvor der er information om at personen er druknet, og hvor der ikke er fundet en dødsattest, der angiver drukning som dødsårsag. I disse tilfælde er der foretaget en vurdering ud fra de tilgængelige oplysninger. Hvis der er tale om en udlænding, eller hvis liget ikke er fundet, er personen registreret som druknet. Hvis personen har ligget så længe i vandet at dødsårsagen næppe kan bestemmes, registreres denne også som druknet. Hvis der er klare tegn på at personen er død af hjertestop, er vedkommende ikke medtaget.

Dødsmåde: Angiver om dødsfaldet skyldtes henholdsvis ulykke, drab, selvmord eller er ubestemt mht. dødsmåde (typisk fordi det ikke kan afgøres, om der er tale om en ulykke eller selvmord).

Danskere: Refererer i rapporten til herboende personer med en registreret fast bopæl i Danmark på dødstidspunktet. Danskere døde i udlandet registreres ikke i Dødsårsagsregisteret og er således ikke inkluderet i tabellerne i kapitlerne 3-5.

Udlændinge: Anvendes i rapporten om personer uden en fast bopæl i Danmark, som er druknet i Danmark. Typisk vil der være tale om turister, fritidssejlere eller erhvervsfiskere, men også danskere bosat i udlandet. Grønlændere og færinger er ikke medtaget i denne rapport.

Datakilder og analyser

Undersøgelsen gør brug af følgende datakilder:

- Dødsårsagsregisteret, Sundhedsstyrelsen/Sundhedsdatastyrelsen/Statens Serum Institut[1].
- Dødsattester for druknede danskere og i et vist omfang udlændinge, Sundhedsstyrelsen/Sundhedsdatastyrelsen/Statens Serum Institut[1].
- Rapporter over redningsaktioner i danske farvande, politirapporter og avisartikler samlet af Søsportens Sikkerhedsråd, Søfartsstyrelsen (for perioden 2002-2018).
- Informationer fra aviser og andre medier indsamlet af TrygFonden og Rådet for Større Badesikkerhed, suppleret med søgninger i Infomedia og på internettet.
- Oplysninger om danskere druknet i udlandet fra SOS International.

(1) Dødsårsagsregisteret
Registeret rummer data om alle dødsfald blandt personer med fast bopæl i Danmark, som er døde i Danmark. Registeret er aktuelt opdateret til og med 2018. I perioden 2001-2006 blev dødsattesterne indsendt til Sundhedsstyrelsen som papir, men fra 2007 sker indberetning via en elektronisk formular. Registeret dannes ud fra oplysninger på dødsattesten, der er udfyldt af en læge ved ligsyn. Dødsattesten er først og fremmest et retsligt dokument, der attesterer, at en læge har konstateret sikre dødstegn ved ligsynet, og at liget må begraves. Dødsattesten rummer tillige oplysninger om den tilgrundliggende og de medvirkende årsager til dødsfaldet og en angivelse af den formodede dødsmåde: naturlig død (sygdom), ulykke, selvmord, drab eller ubestemt dødsmåde. Dødsårsag kodes i overensstemmelse med WHO's retningslinjer og ud fra den internationale sygdomsklassifikation i perioden 1970-1993 ICD-8 og siden 1994 ICD-10[2]. Den tidligere klassifikation, ICD-8, rummede ikke de samme muligheder for at karakterisere dødsårsagen som ICD-10, hvor der er specifikke koder, der kan tilkendegive en række ydre omstændigheder ved dødsfald betinget af ulykke, selvmord eller drab.

Det er den læge, der udsteder dødsattesten, som umiddelbart påfører den tilgrundliggende dødsårsag og eventuelle medvirkende dødsårsager og angiver dødsmåden, dvs. naturlig død, ulykke, selvmord, drab (vold) eller uoplyst dødsmåde. Lægen angiver også de tilhørende ICD-10 koder for dødsårsager og disse registreres i Dødsårsagsregisteret. Ved dødsfald som drukning skal dødsfaldet anmeldes til politiet, og der vil i de fleste tilfælde blive foretaget et retslægelig ligsyn ved en embedslæge eller vikarierende embedslæge, som skal medtage oplysninger fra politirapport på dødsattesten. Det sker dog ikke i alle tilfælde.

Dødsårsagsregisteret indeholder bl.a. oplysninger om dødsdato, dødssted/findested, bopælskommune, dødsårsager og dødsmåde samt angivelse af, hvilken type ligsyn der er udført, enten ligsyn ved egen læge eller sygehuslæge eller retslægeligt ligsyn, som udføres af en embedslæge og politi. Registeret rummer også oplysning om, hvorvidt der er foretaget en obduktion med henblik på at fastslå dødsårsag og dødsmåde.

Praksis for udstedelse af dødsattest
Ethvert dødsfald i Danmark, der ikke umiddelbart skønnes at være forårsaget af sygdom eller alderdom, skal anmeldes til politiet, der sammen med den stedlige embedslæge afgør, om der skal afholdes et retslægeligt ligsyn, og her tages stilling til, om der skal

[1] Statens Serum Institut overtog i 2012 opgaven med sundhedsdokumentation fra Sundhedsstyrelsen, herunder driften af sundhedsregistrene. I 2015 blev Sundhedsdatastyrelsen oprettet, og overtog opgaven fra Statens Serum Institut.
[2] ICD er WHO's internationale system til klassifikation af sygdomme og andre helbredsrelaterede lidelser. ICD er en forkortelse for International Classification of Diseases. ICD-10 er således den tiende udgave af dette system.

foretages yderligere undersøgelser af dødsfaldet, obduktion eller retskemiske analyser. Det betyder, at alle dødsfald ved drukning undersøges af politiet, som har pligt til at indhente en række oplysninger om omstændighederne ved dødsfaldet, såsom hvornår afdøde sidst var set i live, findested, tidligere selvmordsforsøg, psykisk sygdom, særlige livsbegivenheder forud for dødsfaldet m.m. Disse oplysninger videregives til den embedslæge, der afholder ligsynet sammen med politiet, og det er ud fra disse oplysninger og en undersøgelse af liget, at embedslægen træffer afgørelse om dødsmåde, dvs. om drukningen var at betragte som et selvmord, ulykke eller evt. et drab. I en række tilfælde kan dødsmåden ikke fastslås ud fra oplysningerne, og dødsmåden angives da som ubestemt.

(2) Gennemgang af dødsattester for danskere druknet i Danmark
Til den mere detaljerede analyse af drukning i perioden 2001-2018 har vi opbygget et datasæt over druknedødsfald baseret på oplysninger fra kopier af dødsattester og de supplerende kilder. Dødsattester indhentet til dette datasæt blev udvalgt fra følgende dødsårsager, der angiver drukning: V90, V92, W65-W74, X31, X38, X39, X71, X92, Y21 eller en af diagnoserne T68 (nedkøling), T75.1 (drukning).

Datasættet inkluderer såvel umiddelbare druknedødsfald, som dødsfald kodet som senfølge af drukneulykke, så længe drukneulykken skete i den undersøgte periode 2001-2018. Dødsfald, som ikke skyldtes drukning, blev ekskluderet efter en gennemgang af dødsattesten. Dette drejer sig primært om dødsfald som følge af nedkøling, der ikke er sket i vand, samt om dødsfald, der førte til, at man faldt i vandet. Dødsattesterne bør indeholde en beskrivelse af omstændighederne omkring dødsfaldet, herunder oplysninger om afdødes sidste gøremål, livssituation og helbred. Disse oplysninger gives af vidner, læger og afdødes familie og venner, men oplysningerne mangler i en række tilfælde. Derudover indeholder dødsattesterne oplysninger om eventuel obduktion, hvis en sådan er udført, og disse oplysninger havde forrang, hvis de var modstridende med andre oplysninger i dødsattesterne.

Som følge af ændringerne mht. elektronisk indberetning viste det sig, at oplysningerne på dødsattesten ofte var mere mangelfulde end i tidligere år. Desuden manglede ca. 5% af dødsattesterne i denne periode. Vi har derfor især for perioden 2007 og frem fundet det væsentligt at supplere med andre datakilder.

Til belysning af, hvor mange udlændinge der drukner i Danmark, søgte vi oplysninger i Sundhedsstyrelsens/Statens Serum Instituts arkiver, som indeholder kopier af dødsattester for udlændinge døde i Danmark. Vi håndsorterede alle dødsattester i perioden 2001-2006 samt 2009-2010 og fandt de tilfælde, hvor drukning var anført som dødsårsag. For årene 2007, 2008 og 2011 fandt og leverede Sundhedsstyrelsen selv de relevante kopier af dødsattester til os. Sundhedsstyrelsen mener, at der er enkelte dødsattester, som aldrig når deres arkiver, da der ikke tages kopi, før dødsattesten med liget sendes tilbage til hjemlandet. Derudover var en del af dødsattesterne mangelfulde, hvorfor det ikke altid har været muligt at afgøre, om drukning var årsag til dødsfaldet. Disse blev ekskluderet. I de senere år er oplysninger om udlændinge druknet i Danmark alene baseret på oplysninger fra presseklip.

(3) Informationer fra Søsportens Sikkerhedsråd
Søsportens Sikkerhedsråd samler oplysninger om redningsaktioner til havs, herunder redningsrapporter, politirapporter, dødsattester og avisudklip. Disse blev gennemgået for perioden fra 2002 og frem for at undersøge, om der var tilfælde af druknedød, som ikke var registreret i Dødsårsagsregisteret, og for at finde de relevante oplysninger for disse dødsfald. Oplysninger for 2001 var desværre ikke tilgængelige.

(4) Informationer fra aviser og andre medier
Vi har benyttet oplysninger fra Rådet for Større Badesikkerheds offentliggjorte oplysninger om badeulykker, primært baseret på avisartikler for 2007 og 2008. Fra 2009 og frem har vi desuden haft adgang til rådets opgørelser over presseklip for alle drukneulykker. For 2009 og frem er presseklip vedr. drukning indsamlet af TrygFonden indgået som yderligere supplement. I perioden 2007 og frem har vi i tilfælde, hvor oplysninger manglede om druknedødsfaldet, søgt i Infomedia samt på internettet for at finde yderligere oplysninger, som kunne belyse ulykkessted og hændelsen, herunder dødsmåden.

(6) Informationer fra SOS International
SOS International har været behjælpelige med at stille data til rådighed om danskere som døde pga. drukning i udlandet, og som har brugt deres assistance til hjemtransport eller andet.

I rapporten er det sikret, at enkeltpersoner ikke kan identificeres. Dette er sket på flere måder. I krydstabeller er det ikke muligt ud af en oplysning at finde yderligere oplysninger om enkeltpersoner. På figurer er sted for drukneulykken ikke vist, hvis denne er sket ved på afdødes bopæl. Det skal dog understreges, at for langt de fleste drukneulykker er oplysninger om druknested, alder mv. i forvejen tilgængelige i åbne kilder.

Revurdering af dødsmåde

Ved gennemlæsningen af dødsattesterne var der i en række tilfælde umiddelbar tvivl om klassifikationen af dødsmåde. Der er derfor gennemført en revurdering af dødsattesterne med henblik på tolkningen af dødsmåde. Denne revurdering er foretaget med baggrund i erfaring inden for retsmedicin og kodepraksis i Sundhedsstyrelsens medicinalstatistiske afdeling. Dødsmåde ved hvert enkelt druknetilfælde er således revurderet ud fra en gennemgang af oplysningerne på dødsattesten, hvor oplysninger om omstændigheder ved drukning, findested og forudgående omstændigheder har haft betydning. De seneste år er der dog kun i meget begrænset omfang foretaget en revurdering; for 2018 var der kun revurderet i et enkelt tilfælde.

Overgangen til elektronisk indberetning af dødsattester betyder som beskrevet, at det er dødsattestudstedende læge, der direkte koder den tilgrundliggende og de medvirkende dødsårsager til Dødsårsagsregisteret. I forhold til tidligere praksis er der på en relativ stor andel af de elektronisk indberettede dødsattester ingen oplysninger om omstændighederne ved dødsfaldet, og i en del tilfælde er kodningen af dødsårsag/dødsårsager ukorrekt. I nogle tilfælde mangler der angivelse af dødsmåde. Der er i Sundhedsstyrelsen i et vist omfang foretaget en omkodning af diagnoserne, og kvaliteten fra 2010 og frem ser ud til at være forbedret betydeligt i forhold til perioden 2007-2009.

Eksempler på beskrivelse kodet som ulykke
Fundet druknet i å med åben gylp. Havde været på værtshus.
Fundet i vandet, formentlig ved at sætte garn

Eksempler på beskrivelse kodet som selvmord
Fundet i sø, depressiv, tidligere selvmordsforsøg.
Kørt i havnen. Efterladt afskedsbrev.
Fundet livløs i badekar. Overdosis medicin i kroppen

Eksempler på beskrivelse kodet som ubestemt dødsmåde
Lig fundet i strandkanten.
Fundet i sø. Havde være nedtrykt. Ikke opfattet som selvmordstruet.

For beskrivelse af revurdering af de tidligere års data henvises til de tidligere rapporter. Ud af 1.906 dødsfald som følge af drukning i perioden 2001-2018 har det i 173 tilfælde ikke været muligt med rimelig sikkerhed at vurdere, om der er tale om selvmord eller ulykke. Dette betyder, at opgørelser over henholdsvis ulykker og selvmord betegner et minimum. I forbindelse med rapporten for 2001-2009 blev druknedødsfald med ubestemt dødsmåde undersøgt i forhold til øvrige karakteristika med henblik på at vurdere, om der reelt er tale om ulykker eller selvmord. I denne forbindelse blev der set på den druknedes køn, årstiden for drukning og sted for drukningen. Denne analyse gav intet entydigt resultat, men indikerede, at gruppen indeholdt såvel drukneulykker som selvmord.

Datakvalitet, sammenfatning

For årene 2007-2018 var kun ca. 95-97% af dødsattesterne indsendt[8]. Hvis denne andel også gælder druknedødsfaldene, vil der mangle op mod 50 dødsattester for disse år. Man kan dog frygte, at andelen er større for druknedødsfald på grund af de situationer, hvor liget ikke er fundet eller er skyllet i land i udlandet. De fleste af disse druknedødsfald er formodentlig fundet i forbindelse med gennemgangen af redningsaktioner, badeulykker samt avisklip.

Oplysninger om druknede udlændinge er generelt mangelfulde. Det har kun været muligt at skaffe dødsattester for udlænding i årene 2005-2011, og selv i disse år har de været mangelfulde. Oplysninger om druknede udlændinge er derfor primært baseret på presseklip.

Der kan være fejlkodning af dødsfald, som skyldes drukning, især som senfølge. En analyse af dette baseret på en kobling af Landspatientregisteret med Dødsårsagsregisteret viste dog, at omfanget er relativt begrænset. Der er dog ikke registreret dødsfald som senfølge af drukning de senere år.

Kodningen af dødsmåden var i visse tilfælde usikker, da der ofte mangler tilstrækkelige oplysninger til at afgøre, om der er tale om en ulykke eller selvmord, især når der ikke er fundet dødsattester. Derfor blev dødsmåden vurderet efter en række kriterier, men alligevel må dødsmåden anses for at være usikker i mange tilfælde, og dette gælder i særlig grad dødsfald i 2008.

Der er desuden tilfælde, hvor der er usikkerhed, om døden skyldes drukning eller ildebefindende, f.eks. i forbindelse med hjertetilfælde. Da der kun i få tilfælde er foretaget obduktion, er dødsårsagen ikke altid klar. Også her er der sket en revurdering af, om dødsfaldet skyldtes drukning. I søgningen af dødsattester er der benyttet relevante diagnoser relateret til drukning, men hvis der er angivet uoplyst dødsårsag, indgår dødsattesten ikke i materialet. I disse tilfælde er der benyttes oplysninger fra de øvrige kilder.

Variable

Datasættet om druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2018 indeholder følgende variable:

- Dødsdato/findedato
- Køn
- Alder
- Dødsmåde (original samt revurderet)
- Bopælskommune
- Aktivitet forud for hændelsen
- Ulykkessted (tekstvariabel med præcis angivelse)
- Beskrivelse af omstændigheder ved dødsfald

- Andre til stede (ja/nej)
- Genoplivning (ja/nej)
- Ulykkessted (kodet)
- Ulykkesmekanisme (drukning eller nedkøling) – dog mangelfuldt oplyst)
- Redningsvest benyttet
- Alkohol/beruselse eller stoffer (ja/nej)

Aktivitet
Aktivitetskoden beskriver, hvad afdøde beskæftigede sig med, da ulykken skete. Opdelingen i forskellige aktiviteter har taget udgangspunkt i en tidligere analyse af drukneulykker i Danmark 1989-1993 af Jens Steensberg (4). Denne aktivitetskodning er valgt, da den giver et godt indblik i, hvilke forskellige typer af vandrelaterede aktiviteter, der hovedsageligt ses i forbindelse med drukneulykker. Aktivitetskategorierne er samtidig brugbare til at påpege de forskellige forebyggelsesområder, som må medtænkes i en analyse af drukneulykker i Danmark. Spørgsmålet om aktivitet er ikke relevant, når der er tale om selvmord, og variablen anvendtes derfor alene ved analyse af drukneulykker. Kategorierne er beskrevet i afsnit 4.3.

Stedkoden
Stedkoden har, som aktivitetskoden, sit afsæt i kodningen anvendt af Steensberg (4), da denne opdeling giver det fornødne overblik over, hvor drukning finder sted, og da en sammenligning over tid derved bliver mulig. Dog er kategorierne vandløb samt bro tilføjet for at øge præcisionen af stedangivelse, og fordi begge kategorier indeholder et forholdsmæssigt stort antal druknedødsfald. Stedkoderne er oplistet i tekstboksen i afsnit 4.2.

Stedkoden betegner det sted, afdøde/druknede blev fundet. Eksempel: Hvis en person kæntrer med et skib på havet, angives stedet som 'åbent hav', mens stedkoden angives som 'kyst', hvis vedkommende er gået ud i havet fra stranden. Hvis der er oplysninger om, hvor langt fra kysten afdøde druknede, er der som udgangspunkt valgt en grænse på 200 m – dvs. hvis afdøde er mere end 200 meter ude, kodes det som 'åbent hav', og er stedet under 200 meter fra kysten, kodes det som 'kyst'. Stedkoden 'havn' anvendes, hvis den druknede faldt i vandet fra kajen eller fra et andet sted på havneområdet, herunder et skib i havn. Stedkategorien 'vandløb' dækker over såvel naturlige åer, gravede vandkanaler, grøftekanter med vand og lignende. I kategorien 'andet' er bl.a. indeholdt stederne: Is på vand, vand i haver (herunder fiskebassin og lignende), grusgrav, landbrugsareal, mergelgrav, mosehul, våge og vandbrønd m.fl. Ved visse omstændigheder kan det være svært at afklare ulykkesstedet, f.eks. i de tilfælde, hvor personen findes drivende i vand/ved kyst, og det ikke kan bestemmes, om afdøde f.eks. er faldet overbord fra et skib ude på havet eller er faldet i havnen.

Referencer

1. Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. Druknedødsfald i Danmark 2001-2010 - og udviklingen 1970-2010 København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, juni 2012
2. Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. Druknedødsfald i Danmark 2001-2009 – og udviklingen 1970-2009. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, juni 2011
3. Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. Druknedødsfald i Danmark 2001-2008 – og udviklingen 1970-2008. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, maj 2010
4. Steensberg J. Epidemiology of accidental drowning in Denmark 1989-1993. Accid. Anal. Prev. 30, 755-762
5. Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. Druknedødsfald i Danmark 2001-2011 - og udviklingen 1970-2011 København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU, juni 2013
6. Møller H, Laursen B. Suicide by drowning. 20th Nordic Research Conference on Safety, Helsinge, Danmark
7. van Beeck EF, Branche CM, Szpilman D, et al: A new definition of drowning: towards documentation and prevention of a global public health problem. Bull World Health Organ 83(11):853-856 (2005)
8. Sundhedsdatastyrelsen: Dødsårsagsregisteret 2018 - Tal og analyse. Sundhedsdatastyrelsen, december 2019

Bilagstabeller

Tabel B1: Antal druknedødsfald i Danmark i perioden 1970-2018 opdelt på dødsmåde og år. Kun danskere. Kilder: Dødsårsagsregisteret (1970-2000) og Druknerregisteret (2001-2018)

	Ulykker	Selvmord	Ubestemt dødsårsag; drab	I alt
1970	139	61	13	213
1971	116	98	17	231
1972	127	99	12	238
1973	104	112	17	233
1974	121	114	13	248
1975	114	114	19	247
1976	79	86	13	178
1977	90	119	24	233
1978	77	97	10	184
1979	87	118	21	226
1980	94	144	25	263
1981	136	147	24	307
1982	101	123	22	246
1983	94	146	30	270
1984	67	138	19	224
1985	68	118	21	207
1986	67	130	21	218
1987	84	129	21	234
1988	83	127	16	226
1989	78	130	25	233
1990	72	117	23	212
1991	87	105	34	226
1992	51	109	22	182
1993	65	71	22	158
1994	85	68	22	175
1995	56	76	23	155
1996	48	58	25	131
1997	58	68	17	143
1998	55	59	14	128
1999	69	61	5	135
2000	52	46	24	122
2001	65	50	10	125
2002	58	45	9	112
2003	68	39	10	117
2004	53	48	13	114
2005	63	22	9	94
2006	57	52	9	118
2007	59	44	12	115
2008	44	37	15	96
2009	49	36	11	96
2010	40	20	8	68
2011	37	28	7	72
2012	52	31	12	95
2013	44	34	5	83
2014	49	32	8	89
2015	27	36	9	72
2016	39	23	7	69
2017	45	25	6	76
2018	60	31	3	94
I alt	3.533	3.821	777	8.131

Tabel B2: Antal fatale drukneulykker i Danmark i perioden 1970-2018 opdelt på år, køn og alder. Kun danskere. Kilder: Dødsårsagsregisteret (1970-2000) og Drukneregisteret (2001-2018)

	Mænd 0-24	Kvinder 0-24	Mænd 25-64	Kvinder 25-64	Mænd 65+	Kvinder 65+	Ulykker i alt
1970	57	10	57	5	8	2	139
1971	54	9	40	6	6	1	116
1972	47	12	56	6	6	0	127
1973	31	7	50	4	9	3	104
1974	35	9	55	4	13	5	121
1975	38	7	52	6	9	2	114
1976	35	2	37	1	4	0	79
1977	36	4	38	4	8	0	90
1978	16	7	36	4	12	2	77
1979	25	8	44	1	7	2	87
1980	28	10	47	5	2	2	94
1981	36	8	73	6	9	4	136
1982	26	2	49	7	14	3	101
1983	17	2	53	3	15	4	94
1984	18	4	33	1	9	2	67
1985	15	1	40	3	7	2	68
1986	10	2	41	4	10	0	67
1987	16	3	48	3	10	4	84
1988	22	10	37	4	9	1	83
1989	18	2	40	4	8	6	78
1990	16	1	41	3	10	1	72
1991	17	2	49	9	7	3	87
1992	15	4	25	3	3	1	51
1993	13	2	38	4	4	4	65
1994	15	5	37	5	15	8	85
1995	10	1	31	3	10	1	56
1996	11	1	18	7	9	2	48
1997	15	1	27	3	10	2	58
1998	8	1	27	7	10	2	55
1999	7	1	41	3	14	3	69
2000	12	2	28	4	5	1	52
2001	12	2	36	4	10	1	65
2002	8	1	31	4	11	3	58
2003	4	1	34	6	18	5	68
2004	9	5	25	4	7	3	53
2005	7	0	36	7	10	3	63
2006	9	2	33	3	9	1	57
2007	6	0	35	6	9	3	59
2008	9	0	17	4	11	3	44
2009	2	1	31	4	9	2	49
2010	2	1	16	4	14	3	40
2011	4	1	19	3	7	3	37
2012	2	0	36	4	9	1	52
2013	5	1	20	3	11	4	44
2014	1	0	33	2	11	2	49
2015	2	0	7	3	12	3	27
2016	2	0	19	2	15	1	39
2017	7	2	15	2	18	1	45
2018	5	0	18	3	27	7	60
I alt	815	157	1.749	200	490	122	3.533

Rapporten beskriver omfang og årsager til druknedødsfald i Danmark på baggrund af oplysninger fra dødsattester, Dødsårsagsregisteret, Søsportens Sikkerhedsråd, TrygFondens presseklip og nyhedsmedier m.fl.

Et engelsk resumé er inkluderet.

Rapporten er udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, på foranledning af TrygFonden.